

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 23

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Franciškan. 6, tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3 telefon 280

Maribor, sreda 29. januarja 1941

NAROČNINA NA MESEČ
Prejeman v upravi ali po pošti 14 dn.
Dostavljen na dom 16 dn. tujca 30 dn.
POSTNI ČEKOVNI RAČUN: 11.406

Cena
din 1-

Pričetek grške protiofenzive

Po italijanskih ofenzivnih napadih na osrednjem frontnem odseku so prešli sedaj Grki na 120 km dolgi fronti v splošno protiofenzivo, usmerjeno proti Valoni, Berat in Elbasanu — Podrobnejša poročila o razvoju bojev še niso prispela

ITALIJANSKO VOJNO POROČILO RIM, 29. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo iz Albanije: Na grškem bojišču smo pri krajevnih napadih prizadejali sovražniku težke izgube ter zajeli ujetnike in avtomatsko orožje. Naša letala so izvedla hude napade na motorizirane oddelke ter na zbirališča sovražnih čet.

GRKI ODBILI DVA NAPADA
ATENE, 29. jan. Reuter. Atenski radio javlja poročilo ministrstva za propagando, v katerem naglašajo, da so grške čete zlomile dva velika italijanska napada na osrednjem delu fronte. Napad je bil striš s koncentričnim obstreljevanjem iz grških topov in streljanjem iz grških rogov. Takoj za tem so prešle italijanske čete v drugi napad, ki je bil še hušji in podprt s tanki. Toda, grška artilerija je otvorila zaporni ogenj tako, da tudi ta napad ni imel uspeha. Italijanske čete so se potem umaknile. Uničenj so bili štirje sovražni tanki. V uradnem poročilu grškega propagandnega ministrstva se dalje naglašajo, da je novi vrhovni poveljnik italijanskih čet v Albaniji, general Cavallero, uspel doslej samo v tem, da je bilo na italijanski strani prelito mnogo več krvi.

POTEK IZREDNO SRDITIH BOJEV
ATENE, 29. jan. Reuter. Posebni dopisnik agencije poroča z bojišča v Albaniji, da so se bile včeraj posebno hude bitke v dolini reke Devollja. Italijani so izvršili več napadov, ki so jih pa Grki odbili. V teku včerajšnjega dne so se bili tudi močni artilerijski dvoboji. Letala so z ene in druge strani zelo močno bombardirala nasprotnikove položaje. Italijanska letala so napadla tudi železniško postajo v Lerinu ter progo dalje k Solunu. Angleška in grška letala so pa napadla italijanske koncentracije čet v dolini Skumbe. Večkrat so se razvili spopadi med letalci v zraku.

ATENE, 29. jan. Ass. Press. V torek je sporočilo grško poveljstvo, da so Grki odbili močan napad Italijanov, ki so se

skušali prebiti v močnim stankom severno od Klisure.

ATENE, 29. jan. Reuter. List »Estia« prinaša dopis z bojišča, v katerem pravi, da so grške čete včeraj popolnoma strle vse napade Italijanov.

PREHOD GRKOV V PROTIOFENZIVO
ATENE, 29. jan. Unp. Kakor poročajo iz Albanije, so prešli Grki na približno 120 km dolgi črti fronte v protiofenzivo. Grki napadajo žične ovire in strelske järke nasprotnika ter prehajajo v boje na nož. Ofenziva se je začela med hudimi natvri dežja. Dopisnik United Pres-

sa poroča s fronte, da napadajo Grki v glavnem v treh smereh: proti Valoni, Berat in po gorskih grebenih proti Elbasanu. Italijansko poročilo javlja, da so italijanski tanki s pehoto navali na grške položaje, ob oboji so pa edince italijanske vojne mornarice začele obstreljevati grške položaje nad Himaro in dalje na jugovzhod proti grški meji.

METAXAS RESNO OBOLEL
BUDIMPEŠTA, 29. jan. Unp. Kakor se izve privatno iz Aten je general Metaxas predsednik grške vlade, resno zbolel.

General Wavell je bil v Atenah
ATENE, 29. jan. ZPV. Tu je bilo uradno objavljeno, da se je pretekli teden mudil v Atenah vrhovni poveljnik angleške vojske na Bliznjem vzhodu general Wavell, ki je prispel v Grčijo iz Egipta. General Wavell je imel posvetovanja z grškim generalnim štabom gle-

de nadaljnjih vojnih operacij proti Italijanom v Albaniji in o angleški pomoči Grkom. Tu pričakujejo, da bodo sedaj Grki poizkusili pospešiti vojne operacije v Albaniji in preiti iz sedanjega pozlačnega vojskovanja v splošni napad.

Razvoj bojnih dogodkov v Afriki

Derna se še vedno brani, zato se angleške ofenzivne akcije ne bodo razvijale hitreje — Vdor čet generala de Gaullea v južno Tripolitanijo — V Eritreji boji za posest Agordata

DERNA SE SE VEDNO BRANI
KAHIRA, 29. jan. AP. Boji za Derno se še vedno nadaljujejo in nadijo Italijani v mestu večji odpor, kakor se je prvotno zdelo. Zaradi tega se tudi nadaljevanje angleškega pohoda proti zahodu Cirenajke ne razvija hitreje. Angleška taktika, ki se je doslej vedno obnesla, ne dovoljuje razkropljanja napadalne vojske. Zdi se zato, da se bodo pričeli odločilni boji za Benghazi šele po popolnem zavzetju Derne.

UNICENA HIDROPLANSKA BAZA
KAHIRA, 29. jan. Ass. Press. Poveljstvo letalskih sil v Egiptu sporoča, da je bila italijanska letalska baza pri Bombi uničena. Sedem hidroplanov je zgorelo, dve večji trgovski hiši sta uničeni. Bomba je bila precej velika izhodna točka za italijanske zračne napade na angleške vojne ladje.

AVSTRALSKE IZGUBE V TOBRUKU
MELBOURNE, 29. jan. Reuter. Vojni minister Avstralije je izjavil, da število britskih žrtev pri naskoku na Tobruk ne presega 300.

OFENZIVA DE GAULLEOVH ČET
KAHIRA, 29. jan. Unp. Svobodne francoske čete generala de Gaullea so prodrle v vzhodno Saharo, očistile tam 1327 kv. kilometrov prostora ter vdrle v italijansko Libijo z juga. Pri oazi Mursuk so premagale italijansko posadko. Tako je nastala v Libiji nova fronta, na kateri pomagajo čete de Gaullea angleški nilski vojski. Mehanizirane edinice in jezdeci na kamelah so naglo prodrli skozi puščavske predete do italijanske oaze v Libiji. Letališče v Mursuku je zgorelo. Čete generala de Gaullea so oddaljene zdaj na jugu le še 584 km od italijanske prestolnice Libije, Tripolisa. General Georges Catroux je izjavil, da imajo te očistevalne akcije de Gaullea velik pomen. Zaplenjenega je bilo mnogo vojnega materiala. Skupno z vojsko generala Wawella bodo zdaj francoske svobodne čete nadaljevale prodiranje v Libijo iz dveh smeri.

Z ERITREJSKEGA BOJIŠČA
KAHIRA, 29. jan. Ass. Press. Kakor poročajo iz Khartuma, se je v torek pri bajonetnem naskoku na Agordat v Eritreji udal nekemu angleškemu konjeniškemu častniku osebno neki italijanski general. Vdaja se je izvršila med napadom na hrib Keri pri Agordatu.

ITALIJANSKO POROČILO IZ AFRIKE
RIM, 29. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj iz Afrike sledeče uradno vojno poročilo: Cirenajka. Boji vzhodno od Derna se nadaljujejo. Naše čete so odbile sovražni oddelki ter mu prizadejale izgube. Ujele so nekaj vojakov. Naša letala so bombardirala in obsula s strojniškim ognjem sovražnikova oklopna vozila in pehoto. Pri spopadu je naše lovsko letalstvo sestrelilo dve letali vrste »Hurricane«. — V Vzhodni Africi so naši oddelki na kenjskem bojišču nenadoma napadli sovražnikovo postojanko in prizadejali sovražniku občutne izgube na moštvi in materialu. Naše letalske sile so napadle sovražnikove tovarne avtomobile in bližnjirane oddelke. Lovska letala so sestrelila en aparat vrste »Gloucester«. Neko

Hull o Japonski in invaziji

WASHINGTON, 29. jan. ZPV. Na tajni seji je izjavil zunanji minister USA Cordell Hull, kakor se s poučene strani zadržuje, da so japonski načrti z novim redom na Daljnem vzhodu popolnoma nezdržljivi z interesi Zedinjenih držav Severne Amerike. Japonska akcija pomeni najresnejša ogražanja ameriške varnosti in ji je zato treba postaviti nasproti vsa odločno pripravljenost. Glede nemškega napada na Anglijo je pa Hull baje dejal, da je po njejovi sodbi in sodbi vojaških strokovnjakov Nemčija zamudila najugodnejšo priliko za invazijo. Ta prilika se ji je nudila tedaj, ko je bila strta Francija in ko se angleške čete umikale iz Dunkerquea čez Kanal. Pozneje je imela Anglija dovolj časa, da se

drugo letalo so sestrelila naša lovška letala. — V noči od 27. na 28. jan. so sovražna letala napadla Catanio ter metala bombe, ki pa niso povzročile nitj tvarne škode, nitj človeških žrtev. Drugi napad je bil izveden na Napoli in njegovo okolico. Bilo je zelo malo škode nitj ene človeške žrtve.

USPEŠEN ITALIJANKI ODPOR
RIM, 29. jan. Unp. Glavni štab italijanske vojske poroča, da so angleška letala v noči na ponedeljek napadla pristanišče v Napoliju in letališče Catanio na Siciliji, kjer so koncentrirana nemška letala. V Libiji so italijanske čete odbile napad angleških mehaniziranih kolon na Derno ter zajele mnogo angleških vojakov. V Keniji so domačinske čete zadale Angležem precejšnje izgube, ko so jih iznenadile v taborišču.

MOŽNOST NEMŠKEGA VDORA V AFRIKO
RIM, 29. jan. Ass. Press. Tuji opazovalci v Rimu so mnenja, da še vedno obstaja možnost vdora nemških čet v Afriko, da bi preprečile nadaljnje prodiranje vojske generala Wawella in francoških čet de Gaullea v Libijo.

je za odbitje vsakega napada temeljito pripravila.

RAEDER O ANGLESKIH IZGUBAH
BERLIN, 29. jan. Ass. Press. Admiral Raeder je govoril včeraj delavcem v ladjedelnicah Bremena in poudaril, da je nemška vojna mornarica uničila doslej 6,300.000 tonažnega prostora angleške mornarice. Od tega odpade na podmornice dve tretjini uspehov. Admiral je dodal, da v tem niso vračunani uspehi nemškega letalstva proti angleškim ladjam. Anglija je objavila, da so nemška letala uničila blizu 400.000 ton njenih ladij. Toda mi vemo, da je ta številka višja, je zaključil admiral.

Willkieve konference

LONDON, 29. jan. Ass. Press. S plinske maske ob strani je Wendell Willkie včeraj obiskal londonske privatne hiše v družbi Winstona Churchilla. Dolgo časa se je posvetoval z Montaguom Normanom, predsednikom angleške Narodne banke, dalje s sirom Kingsleyem, predsednikom državne blagajne, Arthurjem Hinstejem, kardinalom katoliške cerkve v Veliki Britaniji, majorjem Attleejem in drugimi oseb nosilci iz angleške vlade. Čaj je pil pri lady Astor, na kosilu je bil pri lordu Beaverbrook, ministru za letalsko produkcijo.

CHURCHILLOV DAR WILLKIEJU
LONDON, 29. jan. Ass. Press. Wendell Willkie je prejel včeraj v dar zavojev, v katerem mu je ministrski predsednik Churchill poslal tri plinske maske in šest novih jeklenih čelad, ki naj jih uporabijo on in njegova dva pr'jatelja, ki ga spremljata na potovanju po Evropi.

POGAJANJA V SAIGONU
TOKIO, 29. jan. Reuter. Rajširo Sumita, voditelj japonske delegacije za Indokino, se bo udeleževal pogajanj o premirju med francosko Indokino in Siamom v Saigonu.

ZADNJI BOJI V INDOKINI
BANGKOK, 29. jan. Reuter. Boji med siamskimi in francoskimi četami so trajali še več včerajšnjih dan, do premirja, ki je bilo napovedano za 19. uro.

POMEN AMERIŠKE POMOČI
WASHINGTON, 29. jan. Reuter. Finančni minister Morgenthau je v senatnem odboru za zunanje zadeve dejal, da Velika Britanija ne bi mogla nadaljevati bojev, če bi kongres ne sprejel zakonskega predloga o pomoči demokratijam. Od kongresa je odvisno, ali bodo Velika Britanija, Kitajska in Grčija nadaljevale z borbo.

JUŽNOAFRIŠKI VOJNI IZDATKI
CAPETOWN, 29. jan. Reuter. Pri seji poslanske zbornice je izjavil včeraj finančni minister Hofmeyr, da je za kritje stroškov državne obrambe potrebnih novih 14 milijonov funtov šterlingov. Doslej je bilo v južnoafriški državi porabljenih v vojne namene v tekočem preračunskem letu že 60 milijonov funtov šterlingov.

Negotova usoda Horia Sime

Vesti o usodi voditelja romunskih legionarjev in prejšnjega podpredsednika romunske vlade si še dalje nasprotujejo — Vlada obvlada ves položaj, razen zadnjih pribežališč vstajev — Škoda na petrolejskem področju

CURIH, 29. jan. ZPV. Kakor poročajo švicarski listi, je vlada in vojska generala Antonescu gospodar položaja po vsej Romuniji, ne pa še popolnoma v Transilvaniji in Ploesti. Na petrolejskem področju v Ploesti je bila za časa legionarske vstaje povzročena ogromna škoda. Usoda Horia Sime in nekaterih drugih vodilnih legionarjev še vedno ni jasna. Dočim so prve vesti trdile, da je Horia Sime bil aretiran, se sedaj z vso resnostjo zatrjuje, da je brez sledu izginil in zato ni izključeno, da se mu je posre-

čilo pobegniti iz države. Ujet in ustreljen je bil samo bivši notranji minister Petrovicescu. Prav tako zatrjuje, da je bil obsojen na smrt tudi voditelj legionarske akademske mladine Trija. Vojska upa, da se ji bo vsak trenutek posrečilo očistiti še zadnja gnezda legionarske vstaje in tudi popolnoma obnoviti železniški promet, ki je bil v zadnjih nemirnih dneh popolnoma ali vsaj delno ustavljen.

DUNAJ, 29. jan. UTA. O razvoju dogodkov v Romuniji ni v Berlinu nobenih novih komentarjev. Na nemški strani vi-

dijo iz zadnjih vesti, da je postal položaj zopet popolnoma normalen in da se sedaj vodja države general Antonescu trudi likvidirati posledice legionarske vstaje preteklega tedna. V novi Antonescovi vladi ni niti enega zastopnika onih smeri, ki so z vstajo izgubile njegovo zaupanje. O usodi Horije Sime prihajajo v Berlin nasprotujoče si vesti, ki pravijo na eni strani da je bil aretiran, na drugi pa da se še skriva ali da je pobegnil. Nobene izmed teh vesti doslej še ni bilo mogoče prekontrolirati.

Zakaj in kako so izgubili domovino

Na Rotterdam so padle težke bombe, očitno z namero, da prestrašijo poveljajočega častnika. Nad Francijo so padale majhne bombe, z namero, da prestrašijo čim večje število prebivalstva. Sedaj razumem, zakaj niso pognali v zrak mostov čez reko Meuse: Bili so polni beguncev. Francozi niso bili dovolj odločni, da bi jih vrgli v zrak, skupaj z mostom. Ostali mostovi so bili celi zaradi brezglavosti braniteljev ali pa zaradi izdajstva. Na nekaterih krajih so Nemci vrgli v reko nekaj tankov in šil preko njih na drugi breg. Nemci so naglo napredovali in miso pazili niti na svoje ranjence na cesti.

Po polzevo v Pariz

V bližini se je razvila velika bitka. Na levi se je umikala armija generala Corapa. Hoteli smo priti v glavni stan, toda niso nam dovolili. Ukazali so nam, da gremo v Verdun. Drugega dne so nam nasvetovali, da se vrnemo v Pariz. Protestirali smo ter dejali, da je sedaj prav čas za vojne dopisnike, toda niso nas poslušali. V Bar le Ducu nismo dobili vlaka, ki bi nas pripeljal v Pariz. Drugega prevoznega sredstva ni bilo, potrepežljivo smo čakali. Doživeli smo nekaj lažjih bombnih napadov. Davida Scotta so celo za nekaj časa aretirali, ker so mislili, da je padalec. Šele drugega dne opoldne je vlak odšel, poln ranjencev. Namesto dveh ur, smo se vozili do Pariza 18 ur.

Nemški napad na vlak

Med vožnjo smo doživeli bombni napad. Tedaj sem šele videl, kako hitro se človek spozna, če čuje žvižg padajoče bombe. V hodniku vagona smo se vrgli na tla. Verjetno sem bil jaz prvi, ker sem občutil na sebi še dva francoska vojaka; zadovoljivo kritje pred sovražnimi šrapneli. Nastala je zmešnjava. Nekateri so tekli v bližnji gozd, drugi so se pa skrili pod vlak. Poizkušali smo miriti ljudi. Vse se je bafo, da bodo letala prišla še enkrat. In res so prišla ter bombardirala postajo. Pet bomb je padlo komaj 30 metrov stran od lokomotive. Razbile so vse šipe, ubile pa tri kokoši, ranile enega zajca. Vlak ni bil poškodovan, nihče ni bil ranjen. Čez pol ure je lokomotiva s piskom poklicala begunce. Vlak se je začel pomikati.

Histerija se polašča množic

Dogodki, ki so jih doživeli novinarji v Cambraiu, so najboljši dokaz, s kakšno naglico se lahko histerija razširi.

V Cambraiu so bili 15. maja Percy Philip, dopisnik »The New York Times«, Taylor Henry od »Associated Press« in Maurice Noel od »Figara«. Zvečer so šli spet, v teku noči pa se je glavni štab njihove armije v naglici umaknil. Ko so drugega dne spraševali, kje je glavni štab, so jim častniki začudeni rekli: »Kaj pa še delate tu? Ali ne veste, da se Nemci bližajo mestu? Zapustite mesto s prvim vlakom!«

Trije novinarji so pobrali kovčege in odšli na postajo, kjer so jih pustili. Ko so se vrnili iz kavarne, so nemška letala že porušila polovico postaje. Philip je hotel rešiti svoj pisalni stroj, ki ga je pustil v postajenačelnikovi sobi. Ko je odprl vrata, je našel šest trupel na pisalnem stroju, zato ga je pustil. Postaja je bila tako poškodovana, da je bilo jasno, da nekaj dni ne bo železniškega prometa. Večina beguncev je zbežala, nekaj mrtvecev je ležalo na peronu.

Trije novinarji so kupili kolesa. Ko so hoteli zapustiti mesto, so se letala vrnila. Drobec bombe je razbil kolo Taylorja Henryja. Poiskal je drugo kolo in odhitel so proti Parizu. Ker pa niso bili vsi enako dobri kolesarji, so se drugega dne ločili. Philip je šel z vlakom, ostala dva pa s kolesi.

Philip je velik in v uniformi vojnega dopisnika se je zdel prebivalcem podobne nemškimi padalci. Listi in francoske radijske postaje so svarile prebivalstvo pred padalci. Zato so štirje francoski vojaki in neki kapetan Phippa aretirali.

(Dalje.)

Včeraj zopet napad na London

Po daljšem premoru so včeraj nemška letala zopet metala bombe na središče angleške prestolnice — Ponoči spet ni bilo nobenih napadov

VČERAJSNJE NEMSKO POROČILO

BERLIN, 29. jan. DNB. Nemško vrhovno vojno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Na morju zahodno od Irske je neko nemško bojno letalo nekajkrat neposredno zadelo manjšo angleško trgovsko ladjo. Izvedeno je bilo miniranje nekega angleškega pristanišča. Daljnostrelni topovi so snoči streljali na važne vojaške cilje v jugovzhodni Angliji. Sovražnikova letala preteklo noč niso letela nad nemškim ozemljem, niti ne nad zasedenim področjem. Nemška lovška letala so včeraj sestrelila eno letalo vrste Lockheed Hudson. Eno nemško letalo se pogreša.

DANAŠNJA POROČILA

BERLIN, 29. jan. Unp. Nemške zračne sile so v teku včerajšnjega dne močno napadle London ter bombardirale vojaške objekte. Vsa letala so se nepoškodovano vrnila.

BERLIN, 29. jan. Unp. Kakor javlja DNB ni bilo v minili noči angleških letal nad Nemčijo, tudi nemška niso letela nad Anglijo.

ANGLEŠKA VOJNA POROČILA

LONDON, 29. jan. Ass. Press. Po večdnevem zatišju so nemški bombniki napadli včeraj London ter prizadejali po sloopjem precejšnjo škodo. Profitelatska

obramba je stopila takoj v akcijo. Od prejšnjega četrta so bili dani spet štirje alarmi v Londonu. Bombe so padale na rezidenčno področje. Neka ženska je bila ubita, več oseb pa ranjenih.

LONDON, 29. jan. Ass. Press. Po daljšem času so se včeraj oglasili tudi nemški daljnostrelni težki topovi ob Kanalu.

NOV LETALSKI NAPAD NA MALTO

MALTA, 29. jan. Reuter. Sovražna letala so včeraj dvakrat preletela Malto in odvrгла bombe. Ubiti so bili štirje angleški vojaki, 9 pa je ranjenih. Poškodovano je neko državno poslopje, med civilisti ni bilo žrtve.

ŠVICARSKI DRŽAVNI SVET

BERN, 29. jan. Stefani. Novi nacionalni (državni) svet se bo sestal dne 7. februarja.

BOMBARDIRANJE NARVIKA

STOCKHOLM, 28. jan. Reuter. List »Aftenbladet« piše, da so britanska letala v teku januarja že trikrat bombardirala pristanišče v Narviku, kjer je povzročena znatna škoda.

LITVANSKA AKADEMIJA ZNANOSTI

MOSKVA, 29. jan. DNB. Svet ljudskih komisarjev sovjetske zvezne republike Litve je sklenil ustanoviti litvansko akademijo znanosti in umetnosti. Pripravljalni odbor je bil sestavljen pod predsedstvom znanega litvanskega pisatelja profesorja Kreve Mickevičusa.

SMUŠKE TEKME V ITALIJI

RIM, 29. jan. DNB. Italijanska smučarska zveza demantira vesti o odpovedi svetovnega prvenstva v smučanju v Cortini d'Ampezzo. Vršilo se bo od 1. do 10. februarja. Reprezentance Nemčije, Japonske, Madžarske, Švedske, Finske, Norveške, Švice, Slovaške in Italije so že došle.

KONFERENCA O POMOCI ANGLIJI

WASHINGTON, 28. jan. Reuter. Odbor za zunanje zadeve je sprejel na znanje poročilo Hulla o dajanju pomoči demokratičnim državam. Navzočni so bili načelniki vojne mornarice in letalstva ter šef ameriškega generalnega štaba. Rezultat posvetovanja je v strogi tajnosti.

WASHINGTON, 29. jan. Reuter. Roosevelt je sklical sinoči izredno konferenco vodilnih osebnosti obeh glavnih strank v kongresu. Na konferenci v Beli hiši so razpravljali o izmenjavi zakona za nujno pomoč Angliji. V političnih krogih so mnenja, da so se po tej konferenci, na kateri sta bila tudi Hull in Morgenthau, oba predstavnika doma že sporazumela o dopolnitvah predloženega zakona.

ZARADI NEPREDVIDENEGA TEHNIČNEGA DEFEKTA V TISKARNI SE JE DANAŠNJA ŠTEVILKA »VEČERNIKA« NEKOLIKO ZAKASNILA, KAR NAJ BLAGOVOLIJO UPOŠTEVATI! CENJ. NAROČNIKI IN ČITATELJI.

Beograd, 29. jan. Devize: Beograd 10, Pariz 8.25, London 16.07½, New York 4.31, Milan 21.67, Berlin 172.50, Sofija 4.25, Budimpešta 2.15.

Mariborska napoved. Pretežno oblačno in megleno vreme. Včeraj je bila najvišja toplota — 7,2, danes najnižja — 8,2, opolnoč — 6,4 C.

USA zgrade na Azorih oporišča?

RIM, 29. jan. Ass. Press. Virginio Gayda je v torek dejal, da imajo USA namen, zgraditi na Azorih svoje letalske in pomorske baze kot pretnjo Evropi. Nemčija in Italija budno pazita na vsak korak USA; zdaj bo ta posvetili še več pažnje temu,

da preprečita vsaka iznenadenja. Članek, ki ga objavlja »Giornale d'Italia«, poudarja, da imajo Azori velik strateški pomen kot oporišča postaja za ladje, letala in prenos kabelskih vesti čez Ocean.

Marshallova izjava o vojni

WASHINGTON, 29. jan. Reuter. Načelnik ameriškega glavnega generalnega štaba, general Marshall, je predstavnikom tiska dejal, da je prepričan o angleški zmagi nad sovražnikom s pomočjo, ki jo bodo dale USA v smislu zakona o podpiranju demokracij. Marshall je dostavil, da kažejo vsi znaki na to, da bo Nemčija spomladi poizkusila z vsemi svojimi oboroženimi silami invazijo v Veliko Britanijo.

CSAKYJEV POGREB V ČETRTEK

BUDIMPEŠTA, 28. jan. MTI. Čas pogreba pokojnega zunanega ministra grofa Csakyja še ni določen. Vlada je sklenila, da bo Csaky pokopan na državne stroke. Najbrže bo pogreb v četrtek in bo sodeloval pri njem madžarski kardinal, budimpeštanski nadškof z Szeredy.

BUDIMPEŠTA, 28. jan. Stefani. Visoke politične in kulturne osebnosti Madžarske ter velike množice so defilirale mimo mrtvaškega odra grofa Csakyja. Listi v dolgih člankih naglašajo zasluge pokojnika, katerega smrt pomeni za Madžarsko veliko izgubo.

BUDIMPEŠTA, 29. jan. Stefani. Madžarski tisk piše o veliki izgubi s smrtjo grofa Csakyja. Z vseh strani prihajajo izrazi sožalja, tako od poglavarjev Jugoslavije, Nemčije in Italije ter drugih vladarjev. Ob mrtvaškem odru v dvorani madžarskega parlamenta stoji stalno častna straža.

VRAČANJE FRANCOZOV IZ SVICE

COLMAR, 29. jan. DNB. Na postaji v Baslu odpravlja francoska vojaška komisija vsak dan po 200 bivših francoskih vojakov iz Alzacije v domovino. To odposiljanje se vrši v sporazumu z Nemčijo, ki je pristala na to, da se ti vojaki vrnejo. Vračajoči se vojaki potujejo domov preko Gubenbursa. Bena in Stralburga.

„Empress of Australia“ rešen

LONDON, 29. jan. Ass. Press. Kakor poročajo, se je angleškemu prekomorniku »Empress of Australia«, ki je bil torpediran 200 milj zahodno od Dakra, posrečilo varno zasidrati v neki luk, katero pa iz razumljivih razlogov nočejo imenovati.

GRAZIANI NE BO ZAMENJAN

RIM, 29. jan. DNB. Na merodajnem italijanskem mestu demantirajo govornice, razširjene v tujini, o nameravanem imenovanju nekega novega vrhovnega poveljnika v Libiji, ki naj bi zamenjal maršala Grazianija.

POSEBEN MINISTER USA ZA ANGLIJO

NEW YORK, 28. jan. Reuter. Washingtonski dopisnik »New York Timesov« poroča, da bo imenovan za prvega ameriškega opolnomočenega ministra v Veliki Britaniji sir Samuel Clay, ki bo skupaj s poslanikom Wiantom odpotoval v Anglijo.

ITALIJANSKI UJETNIKI TUDI V JUŽNI AFRIKI

LONDON, 29. jan. Reuter. Južnoafriška vlada je pristala, da sprejme 20.000 italijanskih vojnih ujetnikov, ujetih v Libiji. Treba je le poskrbeti za dovoljno število transportnih ladij iz Indije. Anglija bo nosila vse stroške prevoza.

KONTROLA ZUNANJE TRGOVINE USA

WASHINGTON, 29. jan. Reuter. Kakor Velika Britanija bodo pošle tudi USA podvrge svojo zunanjo trgovino strogi kontroli.

ČRN KRUH TUDI NA IRSKEM

NEW YORK, 29. jan. DNB. »New York Times« poročajo iz Dublina, da je irska vlada odredila, da se sme odslej naprej peči in prodajati na Irskem samo črna kruha. Iščeno je bil razclun pšenice na 300 kg na rodbino na mesec.

Vzhodna Afrika pred 45. leti:

Koncentracija eritrejskih in abesinskih čet pri Adui

Zvito manevriranje neguša Menelika — Po ožaj tik pred odločilnim spopadom

Preganjajoč sovražne prednje straže je dospel Menelik pred Eritrejo, ne da bi kje našel na odpor. Pri Adaga Amusu, kjer se je utaborila italijanska posadka, se je naglo okrenil s svojo vojsko v stran, k Adui, s čimer je bila ogrožena umikajoča se italijanska vojska iz Tigre. Posrečilo se jim pa je z maršem dalje na desno uti abesinskim kleščam, na kar so se zakopali na višinah Alequa—Mai—Gaheta, ki jih je ras Mangaša malo prej izpraznil.

Menelik, ki je zašel v težko dostopne gore pri Saurij, se je moral umakniti k Adui, da bi od tam laže oskrboval svojo veliko vojsko z živežem. Da bi izvabil

sovražnika k napadu, je razširil po svojih ovaduhih vesti, da se abesinska vojska razhaja in umika k Aksumu, razni njegovi knežji vazali da so mu odpovedali nadaljnjo pokorščino in odšli s svojimi četami domov...

In res: lisjak je prelisičil lisjaka! Položaj Italijanov nikakor ni bil težak. Sledili so umikajočemu se Meneliku k Adui, imajoč vselej važnejše strategične točke v svojih rokali. Na jugu so stali na pogorju Saurije bojevitih askari pod generalom Albertonom, središče v vasjo in goro Adi Dih je držala brigada Arimendi, na sever je bila k višnam Zale

priključena brigada Dabormida. Krilo in prednjo stražo je vezal med seboj poljski brzojav in telefon. Za to frontno črto so stale rezerve, ki so bile v stiku s 180 km oddaljeno Massauo po sedmih etarnih postajah. Baratierjev glavni stan je bil v gorski vasi Adi Dih, ki jo je varovalo šest tonovskih baterij.

Teoretično je bilo na italijanski strani vse v redu in za manevre bi vse to tudi zadoščalo. Toda, čete niso bile doma. Treba je bilo računati tudi s prilikami v Afriki. Tem pa vojno vodstvo ni bilo doraslo. Etapna služba je popolnoma odpovedala, prehrana in dovoz streliva je večkrat obtičal na mrtvi točki, komaj

polovica tovarne živine je dospela na cilj. Tudi morala vojaštva ni bila prvovrstna. Evropski vojaki so bili slabo disciplinirani, domači askari pa premalo izobraženi ter nezanesljivi. Šest sto Abesincev, ki se je bilo priključilo Baratierjevi vojski, je rovarilo za hrbtom italijanske vojske pod vodstvom svojega rasa Sebata in Agos Tafarija. Baratieri je zašel v kritičen položaj, ki se je dan za dnevno slabšal. Zahodno mejo Eritreje so ogrožali mahdisti. Zasedli so vse kraje, iz katerih so jih bili Italijani malo prej vrgli. Nezadostna prehrana ni mogla dvigniti slabe morale med moštvo. Baratieri je moral izbirati med umikom k Massaui in napadom, katerega izid je bil zelo dvomljiv. Umik bi pri slabi volji vojaštva in še slabši preskrbi etapne črte lahko dovedel do katastrofe, do zloga kolonialnega gospostva v Afriki. Računati je bilo treba s tem, da bi Menelik sledil umikajočim se Italijanom v Eritrejo, kjer bi nastal ob tej vesti splošni upor domačinov. Umikajoče se čete bi bile lahko presekanke po gverilskih bandah. Že se je Baratieri težkega srca skoro odločil za umik, ko je postalo na levem krilu fronte naenkrat živahno. V dolini Mareba se je prikazala abesinska prednja straža in napadla italijanske izvidnice.

Menelik je bil točno poučen o položaju svojega nasprotnika. Njegovi ogledniki so bili stalno na poslu. Vedel je, da so zašli nasprotniki v past, iz katere ne bod mogli uti.

Na levem krilu je prešlo 10.000 Abesincev pod vodstvom rasa Gebeja k napadu na sovražne postojanke pri Adi Quall. Baratieri je ukazal kraj izprazniti in se umakniti k Adi Ugri, na sever pod Asmaro. Dne 24. februarja 1895 se je s svojimi generali odločil, preiti v ofenzivo. Dan nato se je dvignilo 14 italijanskih bataljonov ter korakalo nad glavno mekto pokrajine Tigre, Aduo.

Abesinski pritisk na desnem krilu je takoj odnehal. Menelik je umaknil svoje prednje straže in je varal sovražnika z navideznim umikom...

Abesinci so poznali v neprelovnih gorah, skozi katere so morali Italijani, vsak kamen, vsako jamo in dolinico. Baratierjevi častniki pa niso imeli nobenih zanesljivih kart ter so se morali zanašati le na zelo nezanesljive podatke domačinov. Trnje in posipajoči se prod je oviral pohod. Vsak trenutek so morali računati s tem, da se bodo za grebeni okoliških gričev prikazali Abesinci.

Brigada Albertone je korakala na čelu. Askari, ki so poznali ozemlje, so prišli kmalu dalje. evropske čete so daleč zaostale. Za 15 km poti so potrebovali celih osem ur. Red je bil kolikor toliko obdržan. Dne 1. marca so Baratierjeve čete dosegle cilj in zasedle višine okrog Aduo.

(Dalje)

Nemčija hiti z gradnjo novih podmornic

Vrhovni poveljnik nemške vojne mornarice, admiral Raeder je v dnevnem

Kdaj bo nastopila bolgarska vojska

Bolgarski minister za gradnje inž. Vasiljev je imel v Stari Zagori govor, v katerem je naglasil, da želi Bolgarija živeti v miru. Nič noče imeti od tuje države, nego le ono, kar ji je že stoletja pripadalo. V tem pogledu so si bile vse vlade v Sofiji složne. Bolgarska zunanja politika hoče na vsak način prihraniti narodu strahote vojne in obdržati mir, dokler je le mogoče. Država hoče imeti svobodo in neodvisnost ter dobre odnose z onimi velesilami, ki bodo ustvarjale nov red. Odnosaji do sil osi

so najboljši, s Sovjetsko Rusijo ima Bolgarija prav tako dobre gospodarske in politične zveze. Na žalost pa so v državi ljudje, ki z anonimno in nezakonito propagando skušajo razdirati to zvezo. Z Jugoslavijo in Turčijo ima Bolgarija pakte v večnem prijateljstvu, odnošaji z obema so dobri. Hrabra bolgarska vojska bo stopila v akcijo samo tedaj, če bo v nevarnosti teritorialna neodvisnost Bolgarije in če ne bo mogoče izogniti se vojni.

MATERIALNI NAPREDEK NE SME BITI CILJ!

Kar se nas tiče, vidimo v snovnem napredku predvsem pogoj, ne pa cilj. Snovni napredek nam ne more predstavljati niti popolnosti življenja, niti njegovega bistva, ampak le sredstvo za razvijanje človekovega življenja in njegove osebne vrednosti. Če pride torej do revolucije samo zaradi dialektične želje po izobilju, udobnosti, uveljavljanju koncepta, potem se velike zgodovinske sile niso postavile v službo pravemu in celotnemu človeku, ampak le delu človeka. — (E. Kocbek v »Dejanju«, dec. 1940.)

Politika sporazuma predstavlja vzajemno razumevanje in prizadevanje ne samo v delu, nego tudi v celini, kateri tu del pripada. Zato izključuje ona vse izjeme ter zavrača vse šovinizme, pa naj bodo katerega koli imena ali barve. — (Dr. Mihajlo Ilić v članku »Česa ne smemo delati« v beograjskem »Napredku«.)

Minister dr. Budisavljević je obiskal ministra za prehrano dr. Milana Protića in ostal z njim dalje časa na posvetovanju.

Minister dr. Fran Kulovec se je vrnil v Beograd in imel v teku večerajšnjega dne več konferenc s člani vlade in političnimi veljaki.

»Jugoslavenska Matica« v Zagrebu je bila z odlokom banske uprave razpuščena.

Kako trenirajo nemške kolonialne čete

Na peščenih sipinah Vzhodne Prusije se vezbajo že dalje časa nemške tako zvane »kolonialne divizije«, v katerih so tudi letalci in oddelki tankov. Moštvo je podvrženo najstrožji disciplini, uči se vzdržati pod najrazličnejšimi okolnostmi, ki jih terjata kolonialna vojna. Čete so že več ko eno leto na vajah, vsak posameznik je izpostavljen v vročih parnih

kopelih hudemu potjenju, da se privadi na tropsko vročino. Večkrat dobi na 48 ur le toplo vodo. Cepljeni so proti malariji in koleri, vse vaje se pa vrše pod nadzorstvom posebnih kolonialnih častnikov. Letalske oddelke tvorijo po večini sportni piloti, ki so jim kraji v Afriki kolikor toliko znani že iz sportnih poletov.

Velike vaje pilotov v evropski Turčiji

Po pregledu vojaških naprav in utrdb v evropski Turčiji so poveljniki garnizij sklenili, prirediti velike letalske vaje v dneh 28. do 31. t. m. Proglašeno bo formalno »vojno stanje« nad ozemljem. V zračnih vajah bo sodelovalo tudi vse civilno prebivalstvo v mestih in na deželi. Novi obrambni ukrepi so v zvezi s pisanjem turških listov, da bo turška vojska stopila v akcijo ne le, če bo prizadeta nedotakljivost turškega ozemlja, nego tudi v primeru, če bo napadena katera koli balkanska država. Tisk tudi poroča, da so padla v nedeljo na turško ozemlje

tri italijanska letala in zgorela. Preiskava bo dognala, ali so prišla letala z Dodekaneza ali od drugod.

O spoštovanju avtoritete narodnega vodstva

Mislimo, da ni niti enega Hrvata, ki ima le malo možganov v glavi, ki bi ne razumel, kolikšega pomena je, da vprav zdaj ostane avtoriteta narodnega vodstva neokrnjena. Rušiti vero v to vodstvo bi bil pravi zločin nad hrvatskim narodom. Hrabri in pošteni možje, ki stoje na čelu hrvatskega naroda, zaslužijo spoštovanje. To pravico imajo tudi njih sodelavci, ki nesebično delujejo za ostvareitev težnj hrvatskega naroda. Žalostno je tedaj, če se najdejo elementi, ki širijo razne letake in celo pišejo o nekaki diktaturi v HSS. Varajo se pa, če

mislijo, da bo HSS pod takšnim vplivom izgubila ravnotežje. Ti elementi so tudi srečni, da še nimamo svojega sabora, kajti, če bi se ta sestal in bi v njem izpregovorili narodni zastopniki, bi imeji kaj slišati. Svoboda mišljenja je bila na Hrvatskem vedno zajamčena. Vendar se ne morejo tolerirati dela, za katerega je treba v vsaki državi odgovarjati. Hrvatski narod mora čuvati red in moč v svoji zemlji. Hrvatska seljačka stranka se bo brigala za to, da končno zavzamemo položaj, dostojen svobodnega naroda, piše »Hrvatski Dnevnik«.

Kultura

Razgovor z Ružo Lucijo Petelinovo

... »In kdaj bodo uprizarili dramo, za katero ste prejeli hrvatsko literarno nagrado?«
 »Pesnica Ruža Lucija Petelinova se je drobno nasmehnila. »Morda čez eno leto, morda nikoli. — Strindberg je moral čakati na uprizaritev svoje prve drame devet let, »Jenufa« je prišla na oder po sedmih letih.«
 »Kako, da ste se odločili napisati dramo v hrvaščini?«
 »Književnica je malce oklevala, pogled ji je zdrsel proti oknu, za katerim so se belile s snegom ovešene veje.
 »Bilo je lani, na Silvestrovo. Kot rekonvalescentka sem ga obhajala v svoji sobici. Zvečer sem se spomnila starega običaja: ulivanje vina. Zamikalo me je poizkusiti. In glej, prikaže se glava kozla. Ker mi ni kdo ve kaj povedala, sem ponovila zgib. Zdjaj se ne prikaže samo glava z rogovi, ampak vse telo. Kaj naj to pomeni? Nekaj prijatelj mi je očital praznovernost. Meni pa ni več dalo miru. Kmalu nato sem brała o razpisu drame o prvem hrvatskem kralju Tomislavu in znovala me je zagrabilo; kozel, zlatorog, staroslovanski simbol.
 Od nekdanj me je zanimala zgodovina. Zarjla sem se vanjo in v napornih dveh mesecih preštudirala vso snov. In še mesec dni dela. Kozel na Vitorog planini, poganski bog, je bil simbol, ob katerem sem polno zaživela. No, huje je bilo potem čakanie na izid tekmoovanja. Upala sem. Toda ko je preseglo

število konkurentov 20, sem resignirala.
 V počitnicah je bila pri moji gospodnji na letovanju neka Hrvatica. Ko je odšla, je pustila tam »Jutarnji List«. Prelistala sem ga, velik napis Strozji mi je povedal ime zmagovalca med 37 konkurenti. Nameravala sem odložiti list, ko me je presenetil naslov dela tretjega nagrajenca: »Prva krona«. Čudno naključje, prav tak naslov sem rabila sama, pomislim. Toda pesvdonim Rade Meštrović mi v hipu prežene vso negotovost. Kljub veselju pa so se znova porajali dvomi, dokler nisem v Zagrebu dvignila nagrade. A več mi je pomenil moralni uspeh.
 »Uspeh, o katerem so poročali naši časniki, je tudi spremenil vašo življenjsko pot?«
 »Na to sem mislila že prej. Nekaj libretov, prevod Gotovčevega »Era« pa je bilo premlalo. Šele zdaj sem mogla upati na študijski dopust. Rešitev je bila ugodna.«
 »Prijetno je biti spet študentka?«
 »Pa kako! Petnajst jih je v naši igralski soli, jaz sem šestnajsta, edina Slovenka. Pa se sijajno razumemo. Seveda je tudi dovolj dela, zlasti zame, ki edina posebej študiram režijo. Ker ne vem, če dobim več kot eno leto študijskega dopusta, se moram podvizati. Za enkrat me čakajo Ejšil, Sofokli, Eyrupid.«
 »Kako ste zadovoljni s profesorji, režiserji?«
 »O, Gavella, Ivanšević! Navdušeni smo zaniu. Pa tudi za ostale.«
 »In kaj mislite po enem letu?«

»Morda se posvetim gledališču, režiji. Ali pa se spet vrnem v učiteljsko službo. Eno pa je gotovo: kakor zdaj živim — čeprav težko in v negotovih časih — je vredno živeti. Pri igralskih vajah opažam razne nedostanke, tudi v tekstu. Kolikokrat je treba črtati, še pri vodilnih dramatikih. Doda bra bom spoznala tehniko drame. In že samo to je zame dovolj!«

»Od kdaj vas, mimo lirike, privlačuje drama?«

»Odkar sem s trinajstim letom »dramatizirala« Jeltejevo prisego. Toda najspodobnejša igralka, Jeltejeva hči, je bila revno dekletce, ki sem ji ukrojila papirnat kostim, medtem ko so bile njene družice iz premožnejših hiš, v pristnih, lepih oblekah. Moja »primadona« se je v papirju čutila ponižano in me je postavila pred alternativo: ali najlepša ali nič. In tako je morala moja prva dramatizacija radi ženske nečimrnosti propasti. Kot četrtoletnička sem se znova preizkusila. Tako dolge drame seveda nikoli nisem več napisala. Profesor, znan režiser, me je takrat pokaral: Kaj pa mislite, pička, še kril nimate pa bi že radi vzleteli!«

»Samo nekaj še: Ali bi zamerili, če bi o tem razgovoru kje čitali?«

»Po enem letu, ko režisersko šolo dovršim, morda ne; zdaj pa je na vsak način še pre zgodaj.«

»Nikakor!«

Uspeh naše mlade pesnice gđc. Petelinove, ki je našla zasluženo priznanje šele pri bratih Hrvatih, je treba resnično pozdraviti.

Milan Kajč.

povelju izrekel »zahvalo in priznanje sem delavcem za izredna dela pri gradnji podmornic. V najkrajšem času so ti ljudje z brezprimernim vzornim sodelovanjem stvorili najboljšo podmornico sveta, ki jih bodo znali vojaki podmorniškega orožja voditi na odločilnem mestu do zmage.

Gospodarske vesti

Preprečevalni ukrepi pred gozdnim mrčesom

Zaradi izčrpanosti naših gozdov in neugodnih vremenskih razmer bodo naši gozdovi verjetno v bližnji bodočnosti izpostavljeni raznim boleznim, zlasti še boleznim, povzročnim po mrčesu. Zato je slovenskim gozdarjem potrebnih nekaj splošnih smernic za varstvo gozdov pred mrčesom. Najbolje je ohraniti gozdove v takem stanju, da jih mrčes sploh ne more načeti. **Najboljše varstvo gozdov je njih pravilno gojenje, stalno nadzorstvo, primerno izkoriščanje in ustrezno urejanje.** Proti vsem nevarnostim odporna drevesa in sestoje rodi le vzgoja rastišču in gospodarstvu najbolj prikladnih drevesnih vrst v sestojih najprimernejše gospodarske oblike. **Hitro širjenje mrčesa preprečujejo mešani sestoji, umetno in naravno podmlajanje, ki se mora vršiti sproti, prav tako pa vsa trebljenja, čiščenja in redčenja, da ostanejo sestoji vedno prav zaraščli.** Opustošene, zapuščene in oslabele gozdne dele pa je treba čimprej izboljšati. Pregled gozdov je nujen v vseh letnih časih in po vsaki večji vremenski spremembi. Posebno pozornost je treba posvečati mrčesnim gnezdiščem: slabo razvitim, oslabelem, poškodovanim drevesom ali sestojem, vetrovnim, suhim in prisojnim legam, okolišnjim plazovom, cestam, železnicam in naseljem. Najna-

tančnejši pregled je potreben spomladi, po dolgi suši ali viharnem vremenu.

Predvsem pa je treba **preprečiti razmah mrčesa.** Mrčesu, ki se je iz kakršnih koli vzrokov začel množiti čez naravno mero, je treba nastavljanje vabe. V mrčesnih gnezdiščih je treba od časa do časa, zlasti spomladi, pregledovati listje, tla in sumljiva drevesa ter izvršiti **poskusna obročkanja.** Paziti je treba na objedene liste, nepravo barvo iglic in listov, črvice na lubju, smolne izcedke, mrčesno zalego, izgrizline in črvojedino na drevju in tleh,

sušenje vej ter zbiranje koristnih živali, kar navadno kaže na večje množine škodljivca mrčesa. Iz gozda je treba odstranjevati stalno vse izruvano, polomljeno, ovelo in poškodovano drevje (tudi sadike). Tudi panji morajo ostati čim nižji, razen če niso namenjeni zavarovanju zemljišč pred snežnimi plazovi. Takoj je treba obeliti tudi les iglastega drevja, po potrebi tudi panje, odpadke pri izdelavi lesa spraviti na kupe, izdelano blago pa iz gozda. (Po razpravi inž. Sotoška v »Gozdarskem vestniku«.)

Ustanovitev centrale za surove kože?

Usnjarska industrija je zahtevala, na konferenci odseka usnjarske in čevljar-ske industrije pri zvezi industrijev, da se ustanovi pri oddelku za trgov. obrt in industrijo pri banski upravi posebna **centrala za nakup in razdelitev surovih kož,** ki bi vodila nadzorstvo in evidenco o zbiranju surovih kož ter razdeljevala surove kože med predelovalce po številu zaposlenih delavcev za l. 1939 in v prvi polovici 1940. Za vsak okraj naj se določi pooblaščen zbiralec surovih kož, ki mora imeti obrtno pooblastilo za trgovino s surovimi kožami. Mesarji, mesne indus-

trije, klavnice in zasebniki so dolžni prodati surove kože samo trgovcem, ki imajo pooblastilo za trgovino s surovimi kožami in to v mesecih april - oktober v teku 12 ur, v mesecih november - marec pa v teku 48 ur po izvršenem odrtju. Trgovci s surovimi kožami so dolžni v roku 8 dni staviti pooblaščenemu okrajnemu zbiralcu vse prevzete surove kože na razpolago. — Za drobnico ti predlogi ne veljajo. Konferenca je obravnavala še druga pereča vprašanja usnjarske industrije.

Naše gospodarstvo koncem leta 1940

po statistiki Nar. banke

Oddelek za ekonomska preučevanja pri Narodni banki je izdelal statistični pregled našega gospodarskega razvoja v novembru. Nekateri podatki so objavljeni že tudi za december, tako da imamo približno sliko o razmerah koncem lanskega leta. Skupno so znašale vse hranilne vloge koncem novembra 10.306 milij. din ter so padle od prejšnjega meseca za 14 milijonov din, od predlanskega novembra pa narasle za 65 milijonov din. Povprečna obrestna mera na hranilne vloge je padla. Cene na veliko so se stalno dvigale. Koncem decembra je znašal indeks cen na veliko 143,9, predlani decembra pa 90,9. **Cene na veliko so torej poskočile za 53 točke ali 60%! Istočasno se je indeks cen na drobno dvignil od 91,5 na 133,2 ali za 41,7 točk.** Indeks življenjskih stroškov cen na veliko (1937 = 100) je bil v novembru 147,5, v decembru pa 152,3, rastlinskih proizvodov (1936 = 100) v novembru 187,8 (1939 87,0), v decembru 195,6 (1939 90,7), živalskih v nov. 113,5 (80,7), v dec. 121,2 (82,8), industrijskih proizvodov pa 124,2 (86,5), v dec. 132,6 (91,6). Skupni držav-

ni dohodki so bili v novembru 1.566 (predlani 1.243) milijonov din.

SVETOVNA PRODUKCIJA STANIČNE VOLNE

Stanična volna je povzročila v modernem tekstilnem gospodarstvu pravi preobrat. Proizvodnja sintetičnih vlaken ni velika samo v državah, za katere je znano, da se morajo boriti s pomanjkanjem bombažnih surovin, temveč se vedno bolj razvija tudi v državah, ki sloviijo zaradi svojih ogromnih zalog bombaža in podobnih surovin. Po mnogih napovedih bo doživela produkcija stanične volne v svetu enak razmah, kot ga je doživela že pred njo produkcija umetne svile. Po različnih statistikalih bi mogli sklepati, da znaša danes svetovna produkcija umetne svile in stanične volne 1 milijon, produkcija bombaža pa 6 milijonov ton. Oglejmo si samo nekaj statističnih podatkov o produkciji v nekaterih velikih industrijskih državah. Nemčija je znana proizvajalka stanične volne: sama producira 40% svetovne produkcije, saj cenijo, da je lani proiz-

vedla 3 do 4.000 ton umetne volne. Celokupna italijanska proizvodnja umetne svile in stanične volne je bila lani že 140.000 ton, od tega 87.000 t ali 60% odpade na umetno svilo. Anglija je proizvedla l. 1938 48.000 t umetne svile in 14.000 t stanične volne, naslednje leto pa že 54.000 t umetne svile in 27.000 t stanične volne. Tudi Amerika in Japonska povečujejo produkcijo umetne volne kljub velikim zalogam bombaža, s katerimi razpolagata.

g Odpravljeno je mesto glavnega direktorja pri Nar. banki in dosedanji direktor dr. Vilimanovič upokojen. Ustanovljeno je mesto gener. tajnika. Ravnatelj devizne direkcije K. Ljubisavljevič je imenovan za delegata pri ravnateljstvu za zunanjo trgovino. Direktor devizne direkcije pa je postal Martin Kresina.

g Komercialni sedež »Jugočelika« je prenesen v Beograd. Lesna industrija »Šipad« pa je preselila svoj sedež v Zagreb.

g Trimesečni načrt za uvoz surovin in najpotrebnejših vrst blaga izdelujejo v ravnateljstvu za zunanjo trgovino.

g Grejka nam bo dobavila 800 ton bombaža, 1000 ton suhega grozdja, 1000 ton suhih smokev, 300 ton oljk in 1000 ton raznega južnega sadja.

g »Pogod« je prevzel majoriteto delnic »Trgoprometa« v Zagrebu in tvrdke Schein v Osijeku ter tako prevzel v svoje roke eno izmed največjih podjetij v banovini Hrvatski z delniško glavnico 1.350.000 din.

W. E. BARTHELL:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

Možje so strmeli vanjo z razprtimi očmi.
»Sanje!« jo je skušal Forrest premotiti.
»Nikake sanje!« se je branila Beata. Videla sem razločno, kako vidim vas in sebe —
»Sveta Devica nas obvaruj!« se je prekrižal dolgi Irac MAC Dougty. »Lady je imela prived.«
»Nešmisel!« ga je zavrnil Forrest z ostrim pogledom, toda Beata je vpadla:
»Držala sem verižico v rokah. Hotela sem vas poklicati — toda nobenega glasu nisem mogla spraviti iz sebe. Neprenehoma sem morala gledati le zapetnico — zmegele se mi je — in nenadoma uzrem — Agnes. Videla sem jo tako živo — umolknila je od lastne prevzetosti.
»Človek bi skoro mislil,« je pripomnil Roberts, vitek, krepek človek, »da so bili cigani, ki so odpeljali otroka.«
»Cigani!« se je smejal Barthold. »Nemec. Tukaj v Indiji cigani — če bi bilo to v kaki madžarski stepi! —
»Ciganov je v Indiji prav toliko kakor po drugih deželah,« pravi Forrest, napol obrnjen proti Beati. »Saj so celo indijskega porekla.«
»Stvar je čisto preprosta!« vzkliska

Dick Santer in se tlesne z dlanjo po kolenu. »Ali se lady moti in je samo sanjala — ali pa — obstal je in v zadregi momljal — »ima oči, s katerimi vidi posebne stvari...«
Roteče je pogledala Beata moze.
»Videla sem Agnes — videla sem moža s črno brado — čisto razločno! Mogla bi ga narisati — verjemite mi! Nič čudnega ni, videti take podobe — pogosto doživimo v spanju stvari, ki se pozneje zgodijo v resničnosti.«
Utilmila je, videč povsod začudene poglede.
»Razum moža se upira čuvstvu žene!« je dejala hladno z nenavadno ostrim glasom. »Moje čuvstvo mi pravi, da se ne motim. Kar sem videla, se je resnično zgodilo. Tisti mož, ki sem ga videla... ta mož je ukradel mojega otroka!«
Možje v krogu so povsili oči. Henry Forrest je zrl mimo Beate v daljavo.
Beata je videla, da ji nihče ne verja. Z enim sunkom je skočila kvišku, krepek in prožno kakor nikoli poprej.
»Storili ste svojo dolžnost, gospoda moja!« je dejala glasno in jasno. »Brez vas ne bi prišla do tega prepada — in brez vašega truda bi ne našla tega dokazila. Bilo bi nesmiselno, raziskovati stene

34 prepada — ukažite, mister Forrest, naj se iskanje prekine.«
Užaljen nad Beatinim ukazovalnim tonom se je dvignil Forrest. Toda njena roka je segla po njegovih in ga potegnila nekaj korakov vstran. Njene velike oči so vzplamtele proti njemu.
»Ste moj prijatelj, mister Forrest?«
Molče se je priklonil.
»Storili ste mnogo zame! Nikoli vam ne bom nehala biti hvaležna. Poslušajte me! — Verjemite ali dvomite — kaj je vam, ravnati se po načrtu, ki vam ga bom predlagala! — Smatrajte, da je resnično, kar sem videla — ne s telesnimi očmi, temveč z dušo...! Smatrajte za resnično, da je našlo neko cigansko pleme moje Agnes in jo odvedlo s seboj. Ali torej ni mogoče najti nekje, kjer se to plemo mudi, kako sled za njo? Da, če bi bilo mogoče ugotoviti plemo, ki je ob tistem času potovalo skozi ta kraj — ali bi ne bilo že to dokaz, da je bil moj privid pravičen? Za to uslugo vas prosim — iz vsega srca, mister Forrest: poizvedite pri domačinih, ali se pogosto mudijo v teh krajih take tolpe. Če ne zvemo nič, in če tudi nobene sledi za njimi ne najdemo — tedaj...« Beata se je prekinila, v grlu jo je stisnilo. Toda ni se dala obvladati. Odločno je zaključila: »Tedaj bom iskala sama naprej!«
Molče vzame Forrest njeno roko in jo poljubi.
»Ne verjamem v tisto, kar ste videli — toda vernjem — v vas!« je dejal s

Drobne novice

n 20 letnico je proslavila pravna fakulteta v Subotici. V tem času je diplomiralo 1111 študentov, med njimi 85 žensk. To so položili doktorat 7 pa samo deloma.
n Veterinarski svet banovine Hrvatske ustanavlja. To bo strokovni poslovodni organ banske oblasti o veterinarski službi in stroki z 12 rednimi in 9 izrednimi člani.
n Svečana otvoritev poljedeljsko-gozdarske fakultete je bila v Sarajevu. To je nova fakulteta beogradske univerze.
n V hlače so oblekli konje sebi in gledalcem v razvedrilo neki mačvanski vseljaki iz Stitara. Hlače so bile iz dobrega mačvanskega platna. Tem veseljakom očitno ljudi časi še ne gredo do živega.
n Ne bo karnevalskih pršlav letas v Beli Crkvi, kjer so jih pričajali na najbolj svečan način že 300 let.
n Robot, televizijski aparat in bojni čoln so razstavljeni med mnogimi tehničnimi zanimivostmi na 8. razstavi beogradskega Radio kluba.
n 6 do 7 milijonov bo stala moderna palača OUDZ v Sarajevu.
n V 1360 leto so stopili muslimani. Tudi muslimanski prestop v novo leto je bil po mnogih mestih svečan.
n Požar v tvornici parketov v Karlovcu je povzročil 300.000 din škode.
n Sodišče je prisodilo slovit Siman-pasino džamijo v Prizrenu pravoslavni cerkvi in sicer na podlagi trditve, da je bila pred 340 leti zgrajena iz materiala, ki so ga dobili iz ruševin srbskega samostana. Razsodba je bila izrečena v odsotnosti muslimanskega zastopnika.
n Moderno domače lovsko bojno letalo, izdelano popolnoma iz domačega materiala, s hitrostjo 500 km, ki sta ga konstruirala inženirja Milošević in Manojlovič, je pokazalo dobre rezultate. Motor je izdelala državna tovarna motorjev v Rakovici, trup pa tovarna letal »Ikarus« v Zemunu.
n Po 26 letih se je vrnil iz tujine v Beograd Mihajlo Majer, ki je bil ranjen 1914 pri Sabcu, nato pa odveden v ujetništvo na Madžarsko. Sele po prijateljskem paktu je dobil dovoljenje za prekoračenje meje. Sedaj je pri sestri in bratranecu ter išče službe, da bi jima odslužil za mnoge sveče in zadušnice, ki sta jih plačevala, misleč da je mrtev.

Radio

Četrtek, 30. januarja
Ljubljana: 12 plošče, 13.02 opoldanski RO, 17.30 salonski kvartet, 19.40 plošče, 19.50 deset minut zabave, 20 konc. ork. društva Glasb. Mafice, 21 konc. Tončke Sušter-Maroltove in RO. — Beograd: 13 nar. pesmi, 17.50 RO, 18.35 plesna gl., 19.40 zab. ura, 22 zab. konc RO, 22.50 plesna gl. — Zagreb: 21 konc. skladba J. S. Bacha, 21.30 plesna gl., 22.15 mandol. konc. — Bratislava: 17 slovaške pesne pesmi, 19.40 lahka gl., 20.20 slov. ork. gl. — Praga: 18.20 zab. gl., 19.05 nar. pesmi, 19.35 Dvorakova Balada o moriški, 22 konc. češke gl. — Sofija: 12.50 in 16.30 lahka in plesna gl., 18. bolg. pesmi, 19 RO, 19.50 in 21 lahka in plesna gl., 22 plesna gl. — Anglija: 19.20 zab. in plesna gl., 20 več. spored, 21.15 pisan konc., 23.15 plesna gl. — Bernmünster: 19.25 RO. — Budimpešta: 15.20 ciganska gl., 20.10 pisan konc., 22 plesna gl., 22.30 koncert pevskega zbora »Obilice«, 23.20 ciganski ork. — Fgancija I: 17 konc zab. gl. — Italija I: 16.15 lahka gl., 18.40 zab. gl., 19.30 P. Mascagni »Iris«. — Nemske postaje: 16.20 dunajski valčki, 18.20 zab. gl., 21.15 zab. gl. 23.15 pisan konc.

toplim pogledom v zardel obraz.
Globoko dihajoč ga je pogledala Beata v oči, v katerih je začutila nežnost, ki se je je prestrašila. Ta mož, ki je zanjo toliko storil — ta jo je gledal z vabečim pogledom — s pogledom, ki jo je vso objemal in ljubkoval. Nehote se odmakne nazaj — položi dlan čez oči — in že se je vrnila, obvladujoča se.
V sporazumu s Forrestom je dala sklicati vse svoje ljudi.
Posvet je bil kratek. Po kopici vprašanj, je ugotovil Forrest v svoje veliko začudenje, da so domačini ob času, ko je Agnes izginila, videli toč okrog trop ciganov. Nekaj ljudi je prišlo celo v vas, toda kmalu so pot nadaljevali kakor običajno.
Beata je zvedela za te navedbe in napeto premišljevala.
»Vprašajte po črnobradcu!«
Tudi na to vprašanje je dobil Forrest prav tako jase kakor presenetljiv odgovor.
»Charaman Bhūta nosi črno brado!«
»Kdo je Charaman Bhūta?«
»Njihov voditelj.«
Boleče pogleda Beata Forresta
»O, zakaj mi ni prišla ta misel prej! Koliko trpljenja bi si bila prihranila, ta Agnes! Otrok v oblasti teh divjakov...«
Potem je zopet vzplamtela.
»Zdaj verujem, kar sem videla — in če mi to ves svet taji! Agnes živi! Sledila bom njeni sledi! Najdem jo!«

Novice

Akcija za pohorsko ljudsko šolo

Šolsko upraviteljstvo v Reki pri Hočah je obdarovalo nad 200 otrok. Bilo je razdeljenih 35 parov čevljev v vrednosti nad 9500 din, nadalje večje število oblek, mnogo perila, nogavic, šol, potrebščin itd. Darovi so ocenjeni na približno 12 tisoč dinarjev.

Da je božičnica tako lepo uspela, se šolski upravitelj prisrčno zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so v denarju ali blagu prispevali po svoji moči in volji. Saj je nešteto otrok, ki morajo pozimi in poleti, ob hladnem in slabem vremenu premagati celo deset kilometrov dolgo pot v šolo po težavnem gorskem terenu.

Kdor je obiskoval zeleno Pohorje iz Hoč, je moral skozi naš mirni kotiček, ki se mu pravi reški amfiteater. In tu doli prihajajo v šolo slabo obuti in oblečeni ter lačni hribovčki celo od tam, kjer se v bližini dviga visoko v nebo razgledni stolp in od Mariborske kočice. Kmalu naj se uresniči, da bomo tem Pohorčkom postavili novo šolo v bližini Poštarskega doma. Akcija za to je hvala Bogu že započeta, dobre volje je tudi že mnogo, potreba je še večja, le denarja je malo; to je glavni razlog, da še načrt ni izveden.

Saj pride tam v poštev nad 40 šoloobiskujočih otrok, ki bodo imeli največ 3 km v šolo, dočim imajo sedaj od 6 do 10 km. Vrhu tega imamo na sedanji šoli s štirimi oddelki le dve šolski sobi, tako, da manjkata še dve. Pouk se torej vrši v dveh oddelkih predpoldne, v drugih dveh pa popoldne. Vsako leto v času od 15. oktobra pa do 15. marca smo primorani oddaljene otroke odpustiti iz šole že ob

14.30, da še pred mrakom dosežejo svoje domove in tako imajo popoldanski pouk ves ta čas le od 13. do 14.30, torej le poldrugo uro. Naj se torej turisti ne čudijo, ako od teh hribovčkov ne dobijo vselej tistih odgovorov, ki si jih želijo. Čudežev pa ne znamo delati. Naj bo to ob enem tudi v odgovor tistim, ki so ob priliki nabiralne akcije šol. upravitelja odstavili.

Voda je porušila že nad 100 hiš

VLAGA IZPODJEJA TEMELJE HIŠ V SOMBORU, SUBOTICI IN SENTI — KATASTROFA GROZI CELIM NASELJEM

Že večeraj smo poročali, da ruši voda v okolici Sombora hiše, ki so zgrajene iz slabšega materiala. Sedaj pa prihajajo podobna poročila iz cele Vojvodine. Deloma poplave, deloma podtalna voda, deloma pa vlaga zaradi južnega vremena so izpodjedle temelje stanovanjskih hiš. Zidovi so prenasajeni z vlago. Ko je sedaj spet pritisnil mraz, je pričela vlaga v zidovih zmrzovati in v 48 urah se je porušilo v Vojvodini že nad 100 hiš. V

Tavankutu pri Subotici se je na opisan način porušilo že okoli 60 hiš, v okolici Sente pa nad 40. Enaka katastrofa grozi celim naseljem, ki so jih morali ponekod izprazniti. Koliko hiš je, ki se jim je zrušila streha ali odkrušili celi zidovi. O takšnih nesrečah doslej pri nas še nismo mnogo slišali, zato pa je strah prebivalstva tem večji in mnogi ljudje sploh ne prebivajo več v hišicah, ki so grajene iz slabe opeke in blata.

Beda Slovencev v francoskih taboriščih

»Delavska Politika« poroča, da je v Franciji, v taborišču Camp de Vernet, še okoli 300 slovenskih fantov, ki so se borili svoječasno v Španiji. Le 15 Slovencev, ki so se vojskovali v Španiji, se je doslej vrnilo z dovoljenjem vlade domov, vprašanje vrnitve ostalih pa ne pride do rešitve in se menda zanje nihče ne briga, dasi vlada v francoskih tabo-

riščih strahovita beda. Francozi sami nimajo kaj jesti. Slovenci imajo v taboriščih sicer svojo kuhinjo, nimajo pa kaj dati v lonec. Ni ne koruzne moke ne slanice ne sladkorja. Tudi obleka in perilo sta jim že popolnoma propadla. Edino preko Mednarodnega rdečega križa lahko dobe pomoč, če jim kdo pošlje 1 kg jestvin ali obleke.

Eksplozija v zagrebški tiskarni »Grafika«

V tiskarni »Grafika« v Zagrebu je prišlo do eksplozije, ki jo pojasnjuje policijsko ravateljstvo z naslednjim uradnim poročilom:

»Dne 23. januarja je počila v zgradbi tiskarne Grafike v Gunduličevi ulici 24, pod rotacijskim strojem eksplozivna naprava, ki je povzročila nekaj materialne škode. Arefiranih je bilo 7 ljudi, ki so še v preiskavi.«

53 LET USPEŠNEGA DELA POLJČANSKIH GASILCEV

Ob polnoštevilni udeležbi članstva je bil preteklo soboto pri gostilničarju Gajšku 53. letni zbor poljčanske gasilske čete, ki je znana po delavnosti tudi izven meja svojega okoliša. Občni zbor je s prisrčnim pozdravom in kratkim poročilom otvoril predsednik Hano Ogorc. Njegovim izvajanjem so sledila poročila: poveljnika Medveda, tajnika Pahorja, blagajnika Mesariča ter orodjarja Kolarja. Vsa poročila so dokazovala resno, disciplinirano in plodno delavnost poljčanske čete.

Četa ima 24 aktivnih in 94 podpornih članov. Poveljstvo je organiziralo razna predavanja, tako o zaščiti pred napadi iz zraka in o zaščiti proti plinskim napadom. Izvežbalo je 6 strojnikov, ki bodo večji opravljati odslej delo pri turbinah. Za vodjo brigade je določen Mesarič Janez. Ustanovljena je bila vojna gasilska četa s poveljnikom Medvedom na čelu.

Liubljana

a Na Ljudski univerzi bo drevi ob 20. predaval na povabilo vojnih dobrovoljcev dr. Bogomil Vošnjak iz Beograda o Jugoslovanskem odboru in Londonu in o postanku Jugoslavije.

a 33 vagonov pšenične moke bo dobivala Ljubljana na mesec, kar bo predvidoma zadostovalo za preskrbo na podlagi živilskih izkaznic. Moka, ki se bo dobivala na nakaznice, bo najprej razdeljena na 12 grostov, ti pa jo bodo razdeljevali detajlistom na podlagi števila izročenihi odrezkov nakaznic.

a Ljubljanski reševalni avto je doletelo nesreča, da je na križišču Resljeve in Sentpetrske ceste trčil v tovornik prevoznike Ivdke Pečnikar. Avto se je močno poškodoval, hujšega na srečo ni bilo.

a Drvo je usmrtilo v gozdu nad Polno delavec Alojza Kranca, ki se ni mogel pravočasno umakniti padajočemu deblu.

Celje

c Iz prehranjevalnega urada. Vsi oni gostilničarji, ki imajo na hrani stalne goste in so navedli na vprašalni poli, ki so jo prejeli od prehranjevalnega urada, samo njihovo število brez točnih podatkov (ime, priimek, stanovanje), ne bodo prejeli za te goste nakaznic. Zato naj si preiskrbijo takoj nove vprašalne pole in navedejo točne podatke.

c Pred okrožnim sodiščem v Celju se je zagovarjala 40letna Marija Knez iz Vuženice pri Dravogradu zaradi cerkvenih latvin, ki jih je izvršila v raznih cerkvah Saleske in Savinjske doline. Bila je obsodena na eno leto strogega zapor.

c Pri podiranju drevja se je ponesrečil 40letni dninar Jožef Levšenak iz Frankolovega. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

c Mestno gledališče. V petek, 7. febr. ob 20. bodo gostovali Mariborčani. Uprizorili bodo burko s petjem in godbo v treh dejanjih »Habakuk«. Spisal je igra Celjan dr. Rudolf Dobovišek, uglasbil pa šolski upravitelj Radovan Gobeč iz Jurklostra. Za predstavo, kateri bosta prisostvovala oba avtorja, je v Celju veliko zanimanje. Uprizoritve bo izven abonmaja.

c Uprava »Večernika« v Celju sprejema male in velike oglase. Preglejte doma, če imate kaj prodati, ali če želite kaj kupiti. Javite nam to z malim oglašom. Uspeh ne bo izostal. — Uprava sprejema tudi nove naročnike za »Večernik« ki je najboljši in najcenejši dnevnik. Vsak naročnik je zavarovan za slučaj smrtne nezgode za 10.000 din. List se v mestu in okolici dostavlja na dom.

c Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, 1. febr. od 8. do 12. predpoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje. Razlagova ul. 8, prtljišče, levo.

c Mestno poglavarstvo v Celju je izdalo razglas za navodili, kako se ima zadržati prebivalstvo v slučaju letalskih napadov. Razglas navaja tudi, kaj morajo storiti hišni posestniki, da bodo njih družina in najemniki zaščiteni v slučaju napada pred drobci bomb. Vsak hišni posestnik mora imeti na podstrešju priprave za gašenje manjših požarov. Obširni razglas je na bil na uradnih deskah mestnega poglavarstva.

Za slučaj smrtne nezgode
so naročniki »Večernika« s posebno polico zavarovani za din **10.000.-**

Soboška bolnišnica pretesna za Prekmurje

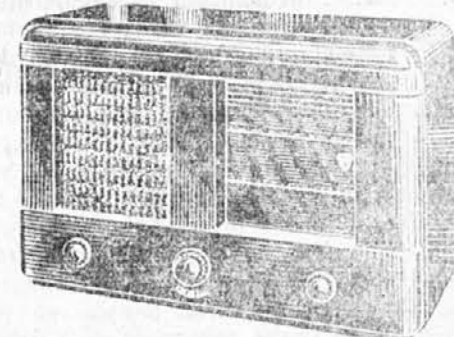
Neprestano se med prekmurskimi potrebami poudarja zgraditev nove bolnišnice v Soboti. Sedanja banovinska bolnišnica je bila zgrajena pred 47 leti kot murskosoboška ustanovna bolnišnica. Ob priključitvi Prekmurja je imela 100 razpoložljivih postelj. L. 1918. je bilo 816 bolnikov. Pred vojno in še nekaj let po njej je sprejemala precej bolnikov bolnišnica v Nemški Radgoni. Ko so se pa valutne razmere spremenile, je bila soboška stalno prenapolnjena in ni mogla niti vsem potrebnim nuditi pomoči. 100 postelj za 140.000 ljudi, treh okrajev, je zdaleč premalo. Zato se je zaradi stalno naraščajočega dotoka bolnikov zvišalo v starih tesnih sobah in hodnikih število postelj na 150. In včasih sta morala ležati na postelji po dva bolnika. Tako je morala bolnišnica v preteklem letu prisilno znižati povprečno oskrbno dobo za posameznega bolnika od prejšnjih 23,8 na 11,07 dni. Po razdelitvi bolnišnice l. 1934 na posamezne oddelke, je raslo tudi šte-

vilo bolnikov. L. 1935, 2208, 1937. že 3363, 1938. 3165 s 44.395 oskrbnimi dnevi. Lansko leto pa je bilo sprejetih 3911 bolnikov in je bilo doseženo 43.290 oskrbnih dni, l. 1939 pa 42.473. z 3.733 bolniki. Umrljivost je znašala 2,92%, pred letom 2,60%. Operacij je bilo 1824, leta 1939. 1890 in štiri leta prej pa še samo 690.

Čeprav se je skrajšala povprečna oskrbna doba na minimum in nobena postelja ne ostane niti en dan prazna, še dolgo ni mogoče sprejemati vseh bolnikov, ki so potrebni bolniškega zdravljenja ter mora bolnišnica skoraj polovico bolnikov, ki se javljajo za sprejem, zdraviti ambulantno. To je dejstvo, ki je prisililo merodajne činitele, da so začeli iskati stavbišče za bolnišnico. Ker ni dovolj kredita, naj se postopoma zida nova bolnišnica, ki bo morala imeti najmanj za 300 bolnikov prostora in poseben trahomski oddelek, je že bil ustanovljen,

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa. Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

RADIO d. z o. z. LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmanova ulica 13
ANTON BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11

Ptu
p Oddajte male oglase v poslovalnici »Večernika« (Čučkova hiša).

* Slovenski tenis klub v Ptuj priredi v soboto 1. februarja v Narodnem domu večer s plesom, pestrim programom iz Ljubljane in izvrstno plesno godbo iz Zagreba. Začetek ob pol 20. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Vljudno vabljeni. Odbor.

CITAJTE »MALE OGLASE«
p Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri »Avantura o palnočih«. Nemška dihovita bajka.

p Za teden zimske pomoči je sestanek vseh kulturnih in dobrodelnih društev dravi ob 18. na mestnem načelniku.

o V zavarstveno občino Beltinci je premeščen banovinski zdravnik dr. Joško Hajdinjak iz Ljutomer.

o V Dolnji Lendavi sta se poročila advokatski koncipient g. Dušan Gromoznik in gđc. Hanka Boharjeva.

CITAJTE »MALE OGLASE«
o V Krškem se je te dni mudila komisija glede gradnje mostu čez Savo. Za odkup zemljišča za most in vse nadvoze bi potrebovali 2 milijona din, ker drže posestniki previsoko cene. Zato bodo gradnjo odložili na nedoločen čas.

o Zalosten dogodek se je odigral v prekmurski vasi Benkovi. Tam je sorodnik ubil s sekiro 52 letnega posestnika Stefana Pucka.

o Za umetniške zobe in mažaštvo je prisodilo soboško sodišče nekemu O. 15 dni zapura.

Zan m. vesti

Zensko srce je manjše od moškega

Mati je žalostna, oče pa jezen, če dobi otrok slabo izpričevalo

Profesor Donald Laird, ravnatelj psihološkega zavoda Colgate univerze v Hamiltonu, USA, je točno dokazal, da izvirajo vse razlike med moškimi in žensko iz organske različnosti obeh spolov.

Anatomska razlika med obema spoloma so doumevali že stari narodi. Ker pa niso poznali še skrivnostnega delovanja organizma, so prišli do smešnih trditve, tako n. pr., da ima ženska štiri zobe manj kakor moški. Moderna doba je popravila s starimi domnevmi, tehnični in kemični pripomočki so odkrili stvari, ki se starim medicincem še sanjale niso.

Dandanes vemo, da vsebuje vsak kubični milimeter ženske krvi milijon rdečih krvnih telesc manj kakor ista količina pri moškem. Kri ženske ima 80 odst. vode, moška kri le 75 odst. V nekaterih obdobjih pade število krvnih telesc pri ženskah še bolj, kar je tudi vzrok, da se nežni spol hitreje utruja kakor moški.

Tudi omedlevica je pri Evinih hčerah pogostejša. Posebno tam, kjer primanjkuje kisika. Bela krvna telesa so pri obeh spolih enako zastopana, kar dokazujejo že nalezljive bolezni, ki so terjale pri moških kakor pri ženskah približno enako število žrtev.

Zensko srce utripa povprečno na minuto 80-krat, moško 72-krat. S starostjo utrip pojenja. Razlika v pulsu pri možu in ženi služi nekaterim tudi za pozitivni način določanja spola pred rojstvom, ali bo deček ali deklica. Zadnji mesec pred porodom namreč bije srce deklice od 135 do 154 krat na minuto, srce dečka pa od 124 do 147 krat. Zensko srce je nekoliko manjše od moškega.

Organi v moškem prsnem košu so močnejše razviti, pri ženski nasprotno so večji želodec, ledvice in jetra, spodnji del trebuha je bolj mišičast, dočim so organi v prsnem košu šibkejši od moških. Tudi slepič je pri ženski daljši in širši ter je pokrit z debelejšo masljo kakor pri moških, za katere je operacija nevarnejša.

Ženske imajo tudi večjo ščitno žlezo. Od te žleze zavisi živahnost in veselje do dela; če ne deluje pravilno, postane

človek razburljiv, včasih tudi hudoben. Ker ima ženska manj krvnih telesc, odpove pogosteje pri njej tudi ta žleza. Počuti se utrujeno in sili sredi najživahnejše družbe domov. Od tod tudi izbruh živahnosti, veselja, pa nenadna žalost. Krvni pritisk, ki je pri ženski nižji kakor pri moškem, se hitreje menja. Mnogo vzrokov nivoje, nenadarnosti, razdražljivosti, nagle jeze in lenobe pri učencih je iskati v teh okoliščinah.

Na neki ameriški kliniki so n. pr. imeli 14 letno deklico na opazovanju. Nervočno, šibko in razdražljivo deklica se je v šoli zelo težko učila. Brez pravega vzroka jo je včasih prijela taka jeza, da so se domači bali za njeno življenje. Na kliniki so ji dajali Thyroid ekstrakt,

kmalu so se pokazali uspehi. Predsapna žleza je začela normalno delovati, deklica se je pomirila. Razvila se je v lepo in zdravo deklico, v šoli je postala odlična učenka.

Od tod ženski jok, kadar doživi kaj hudega, mošk. nasprotno molči, ali se jezi in preklinja. Mati je žalostna, oče pa jezen, če pride otrok s slabim izpričevalom domov. Tujemu moškemu, ki se ji na česti nasmeji, ženska naglo obrne hrbet in pospeši korak. Če pa tuja dama pogleda moškega ali se mu celo nasmehne, ta hitro dvigne glavo, prijateljsko odzdravi ter si hiti popravljati kravato.

Mož in žena sta tedaj prav zaradi razlike ustvarjena, da se družita v življenju in se duševno dopolnjujeta...

Na straži v zasneženem gozdu

„Telesna straža“ konvojev

NOV NAČIN OBRAMBE KONVOJEV PROTI NAPADOM PODMORNIC

»Newyork Times« opisujejo v daljšem članku nov način obrambe konvojev proti napadom podmornic. Beseda je o tkz. letalih tipa helikopter, ki bi bila zasidrana na oboroženih trgovskih brodovih. Pričakovati je, da bodo angleški strokovnjaki pričeli graditi na trgovskih brodovih posebne katapulte (velike plošče, kjer bi bila zasidrana letala), na katerih bi vozil brod s seboj po dve do tri letala.

»Tu se bo uporabilo popolnoma novo orožje«, nadaljuje list, »ki obeta veliko varnost konvoja in posameznih trgovskih brodov. Helikopter je letalo s kril, ki se krožno vrtijo. To letalo se utegne dvigniti v zrak s prostora, ki ni večji od kvadrata 13 metrov, leti pa lahko in z veliko vztrajnostjo ter doseže normalno do 150—200 km brzine na uro. Tip tega letala je naravnost idealen za nekako telesno stražo konvoja oz. trgovske ladje. Letalo je kot ustvarjeno za iskanje podmornic, ki bi se zahrbtno približevale konvoju, mimo tega

pa je prednost tega letala v tem, da more ostati v zraku delj časa v enaki oddaljenosti od ladje. Po konstrukciji je letalo tipa helikopter zelo enostavno ter ga bo mogoče brez posebnih težav izdelovati v masah. Motor letala je šibkejši kot pri drugih letalih. A tudi polet sam je zelo enostaven, tako da bi za ta letala ne bili potrebni posebni piloti. Slaba plat teh letal pa je v tem, ker nikakor niso sposobna, da bi mogla uspešno poseči v letalsko borbo.«

Ali bi radi dolgo živeli?

List »Telegraph« iz Toronta je razpisal anketo pod naslovom »Ali bi radi dolgo živeli?« ter prejel nanjo na tisoče odgovorov. Ob koncu ankete je urednik podal nekaj pregled ankete, v katerem je med drugim napisal:

»Podoba je, da je med našimi naročniki in prijatelji kaj malo mož, ki bi si že

Enotni čevlji v Italiji

Italijansko ministrstvo za korporacije je pravkar izdalo uredbo o proizvodnji in prodaji enotnih čevljev za civilno prebivalstvo. Po tej uredbi bodo morale tovarne izdelovati poslednje enotne čevlje, in sicer tri vrste za moške, dve za ženske in dve za otroke. Vse trgovine bodo morale biti v dovoljni meri založene z enotnimi čevlji. Cene enotnih čevljev bodo po vsej Italiji in v vseh trgovinah enake. Moški čevlji prvega tipa bodo po 70 lir par, drugi tip po 92 in tretji tip po 140 lir, ženski čevlji prvega tipa po 69, drugega po 126 lir, za otroke prvi tip 49 lir in drugi tip od 68 do 90 lir. Na vsak par čevljev bodo morali vtisniti ceno že v tovarni.

Radio za gluhoneme

Dr. Thomas Fox, knjižničar zavoda za gluhoneme v New Yorku, je izdelal radijski aparat, s katerim morejo »poslušati« tudi gluhonemi. Samoposrebi se razume, da na tem aparatu gluhonemi ne morejo poslušati glasbe, pesmi in govora, pač pa se morejo s tem aparatom z lahkoto sporazumevati. S pomočjo dr. Foxovega radijskega aparata se morejo gluhonemi na določeno daljavo videti ter se morejo na ta način s svojimi znaki sporazumevati. Poročila pravijo, da so se dosedanja poskusi prav dobro obnesli.

„Robec na usta“

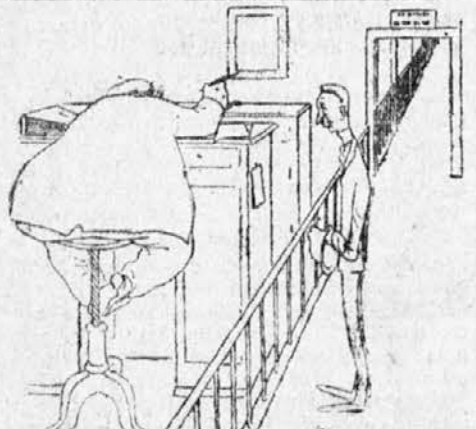
Na Svedskem je pričela razsajati pravcata epidemija gripe. V Stockholmu je obolelo na tisoče oseb, a tudi v podeželskih mestih in vaseh razsaja gripa kot še nikoli. Zaradi številnih obolenj so morali v Stockholmu zapreti večino uradov. Po mestu visijo veliki vidni napisi »Robec na usta!«, ki pozivajo prebivalstvo, naj se na ta način varuje pred boleznijo. Po mestu hodijo ljudje z robci na ustih, pa tudi pri delu, v uradih in v tovarnah nosijo na ustih robce.

KRALJ IN KROJAČ

Med plesom, ki je bil prirejen v dobrodelne namene, je kralj Edvard VII. opazil med gosti tudi svojega krojača. Stopil je k njemu in pričel z njim razgovarjati.

— Lep ples, kajne? — je dejal kralj.
— Da, vaše Veličanstvo, — je odgovoril krojač, — le zdi se mi, da se tu nahajajo najrazličnejši ljudje.

Kralj se je ozrl okoli sebe in rekel: — Hm, zdi se, da imate prav. Toda kaj hočete, vsi ne moremo biti krojači!

— Nikar ne moledujte in vzdihujte zaradi bednostne podpore. Sicer pa pojdite v sobo št. 147, tam vas bodo že dalje poslali!

VINKO KRISTAN:

Zgodba današnjih dni

Vojna je mnoge stvari obrnila čisto narobe. Celega družinskega življenja, ki je pri nekaterih tako idilično, je postavila glavo.

Poglejmo samo zakon Toneta Grilca! Tone Grilec je prav letos slavil petletnico, odkar ima priliko, da uživa bridkosti in sladkosti zakonskega stanu z ženo Milko. Pet let, da... in za vseh pet let se mora priznati, da njun zakon ni doživel kakih večjih pretresljajev. No, kakšen prepriček že... Moj Bog, kje pa teče danes vse gladko in brez zaprek? Človek ima na primer včasih želje, ki presega njegove možnosti in to ga prvi hip nekoliko vznevolji, da ga za trenutek vrže iz tira. Morda je v vprašanju moderni plašč, nov moderni kostum, spet nov model kloubka, čemur pa Tone Grilec kljub vsej dobri volji ne more ustreči. To je pa tudi edino, kar zakonsko življenje Toneta Grilca včasih za hip iztiri. V splošnem se pa lahko reče, da je njun zakon zgleden, zgrajen po vseh praviilih in urejen kot pač more biti urejen zakon dveh ljudi.

Zdaj pa se je to premišljeno in na pravih zgrajeno življenje čisto sprevrglo.

Ko se Tone Grilec jutraj prebudi, popolnoma pozabi, da je bila prej vsako jutro njegova navada, da je ženo poljubil in dejal:

»Čas bo dragica, da vstaneš in skuhaš ka-

vo, ne?« Milka je morala namreč še sama gospodinjiti.

Zdaj Tone niti ne reče več zjutraj: dobro jutro!... ampak: kje je časopis?... Ko mu žena prinese časopis, ga hlastno prebira in vročično brska po vseh straneh. Kava, ki mu jo je prinesla žena, je že davno mrzla.

»Spij no kavo!« toži žena, »čisto bo mrzla!« Tone Grilec začne v uradu ob osmih, pol osmih je še vedno v postelji in bulji v časopis. Spet vpije žena:

»Vstani že no, zamudil boš!«

Ko vstopi Tone Grilec v pisarno, ne pozdravi več kot nekoč: Klanjam se... ampak že na pragu vpije tovarišem: Je kaj novega? In spustijo se v debato o politiki. So različnih političnih prepričanj. Najprej do vseh podrobnosti obravnavajo notranjo, potem pa takoj presedlajo na zunanjo politiko. Prisodijo enemu zmago, drugemu smrt in dopoldne jim mine, da niti sami ne vedo kdaj. Ah, te dopoldanske ure so tako lepe in zanimive po svoji razgibanosti, po važnosti postavljenih vprašanj in po pestrosti najčudovitejših mnenj in zaključkov, da bi jih Tone Grilec ne zamenjal za vse na svetu.

Ko pride Tone Grilec domov, najprej vpraša po popoldanskem časopisu. Obenem, ko je kosilo, bere časopis in ženi le stežka privoščil katero besedo, če ga vpraša po tem ali onem

kot imajo to navado ženske. Pa za take stvari zdaj ni časa. V svetu se dogajajo velike stvari in Tone Grilec je prepričan, da je treba biti pripravljen na važnejše stvari kot so pa ženina vprašanja.

Popoldne ostane Tone Grilec doma. Žena si-va, on pa sedi pri radio aparatu, vrti postaje in lovi najnovejša poročila. Oči mu skačejo s postaje na postajo, uho prisloni k aparatu in pozablja na vse drugo: na zimo, ki razsaja zunaj, na prijatelje, na ujedljivega šefa in celo na ženo, ki sedi poleg njega, vzdihuje pozabljena in je besna od jeze.

»Da le moreš poslušati to hreščanje!« mu očita. »Name pozabljaš... kot da ti nisem več žena!« Toda Tone je ne sliši. Prav zdaj je prenos iz Züricha. Najnovejši dogodki! Tri nove ladje potopljene! Dvajset letal uničenih! Šest tisoč mrtvih! Tone Grilec žari od veselja. Dobro se bijejo! Le po njih! Tone Grilec je navdušen in razposajen kakor majhen otrok.

Isto je zvečer. Tone in Milka ne zahajata več v kino niti v gledališče niti k prijateljem. V svetu se dogajajo važnejše stvari in Tone Grilec je pozabil na te malenkosti. Doma ostajata vse večere. Žena gre v posteljo, Tone Grilec pa spet sedi pri aparatu, vrti in lovi najnovejša poročila. Ko prenehajo oddajanja ugasne luč ter tudi sam leže, toda še ponoči sanja, kako grme topovi, buče letala, sikajo krogle, pokajo granate in sredi spanja plane kvišku ter hoče bežati.

(Sledi konec.)

NEMSKI LETALSKI MAJOR WIECK

o katerem se širijo zdaj glasovi, da je živ in na neki angleški ladji prepeljan v

Kanado je sestrelil kot 25letni častnik 56 sovražnih letal. Pred tedni je med bojem strmoglavil v Kanal, kjer so menili, da je utonil.

Maribor

Izdaja nakaznic na Pobrežju se je zakasnila

Občinski prehranjevalni urad na Pobrežju je prejel prijavnice za živilske nakaznice šele tekom zadnjih dni in se te v nezadostnem številu. Zaradi tega ni mogel izdelati pravočasno vsega, da bi se živilske nakaznice razdelili že pred 1. februarjem. Te dni se dostavljajo vsem hišnim lastnikom in upraviteljem prijavnice za izdajo živilskih izkaznic za moko in kruh. Hišni lastniki jih morajo dati družinskim poglavarjem v hiši, ki jih naj točno izpolnjene takoj vrnejo hišnemu lastniku (upravitelju). Prijavnice morajo slednji najkasneje do 31. januarja oddati občinski pisarni. Živilske nakaznice se bodo izdajale od ponedeljka, 3. febr., do vključno 5. febr. od 7.—12. in 14.—19. Dobili jih bodo le hišni lastniki, oziroma upravitelji za vse stanovce svojih hiš na podlagi pravočasno vloženih prijavnice.

Pri dvigu nakaznic se je treba izkazati z veljavno legitimacijo s sliko ter z davčno knjižico hiše, za katero bo lastnik oz. upravitelj dvignil nakaznico. Cena nakaznice je 25 par, ki jih plača pri prevzemu lastnik oz. upravitelj hiše, pozneje pa mu vrnejo znesek stanovaleci. Nakaznice za moko in kruh se bodo izdajale točno po sledečem razporedu: I. V posebnih prostorih kina Pobrežje, Aleksandrova cesta 29: Aleksandrova cesta, Cvetlična in Sokolska ulica. II. V narodni šoli na Pobrežju: Zrkovska cesta, Nabrežna, Ob Dravi, Šolska, Aškerčeva, Gajeva, Malgajeva ulica in Hutterjeva kolonija. III. V dvorani gostilne Rozman, Pobrežje, St. Vrazova ulica: Čopova, Jadranska, Stanka Vrazova, Železnikova, Vrtna, Frankopanova, Poljska, Miklošičeva, Medvedova, Erjavčeva ulica.

IV. V dvorani gostilne Papež, Pobrežje, Nasipna ulica 12: Cankarjeva, Nasipna, Prešernova, Gregorinova, Ob Gozdu. V. V posebni sobi gostilne Hribernik na Pobrežju, Dr. Verstovškova ulica: Finžgarjeva, Ipavčeva, Kettejeva, Krpanova, Masarykova, Slomškova, Slovenska, Tržaška, Dr. Verstovškova, Zagata, Zupančičeva. VI. V posebni sobi gostilne Kobal Drago, Pobrežje, Gosposvetska ulica: Gosposvetska, Delavska, Gubčeva, Lovska, Nova, Prečna, Stranska, Stražunska, Tezenska, Trstenjakova, hiša v gramoznici. VII. V posebni sobi v hiši Marin na Ptujski cesti: za vse ulice k. o. Tezno. VIII. V narodni šoli v D. M. Brezje: za kraj D. M. Brezje, Zrkovci in Dogoš.

Sokolsko društvo Vuhred - Marenberg priredi v soboto 1. februarja običajno pustno prireditev s plesom na katero so tudi maske dobrodošle. Prevozna in odvozna sredstva bodo na 8 polago Narodni Maribor vabljen!

m. Dijaške vstopnice za simfonični koncert Glasbene Matice se dobijo po znižani ceni samo v predprodaji v knjigarni Koren, Gosposka ulica. Pri večerni blagajni veljajo normalne cene. m. V Dupicku se je ponesrečil 33 letni posestnik Franc Najvirt, ki je po nesreči padel z lestve ter si pri tem poškodoval nogo. * Inserati za vse časopise pri Hinko SAX, Grajski trg. * Dr. Josip Furlan specialista za ušesa, nos in grlo zopet redno ordinira od 31. januarja dalje. * Odvetnik Vlado Kukovec je zopet odprl pisarno v Mariboru, Kralja Petra trg 9.

Stienka Razin ruski večerfilm »Grajski kino«

* Pri poledici so česte telesne nezgode, istotako pri izvajanju raznih vrst športa, pri raznih poklicih, na potovanju itd. Zato je za vsakogar priporočljivo, da sklene nezgodno zavarovanje. Splošno nezgodno zavarovanje, kakor tudi posebne vrste kot: otroško nezgodno zavarovanje proti prometnim nezgodam, proti lovskim nezgodam, zavarovanje prometnih nezgod, zimsko-sportno zavarovanje itd., sklenele pri malenkostnih premijah najugodnejše pri Zavarovalni deli, družbi »DUNAV« v Zagrebu. Podružnica v Ljubljani, glavno zastopstvo v Mariboru na Aleksandrovi c. 12, tel. 23-86. * Pisarniške potrebščine, tiskovine pri Hinko SAX, Grajski trg. * Umrla je v visoki starosti 90 let gospa Marija Celofiga, mali gospe Uršule Ledinek, gostilničarke v Studencih, Ciril Metodova ul. 4. Pogreb pokojnice bo iz hiše žalosti, dne 30. januarja 1941, ob pol 16. (pol 4.) uri. * Vsi časopisi, domači ter tujerazni pri Hinko SAX, Grajski trg. * Beležne — namizne koledarje dobite najceneje v knjigarni in papirnici »H-SKOVNE DRUŽBE« z o. z., Maribor, Cankarjeva 1. Telefon 25-45.

KUPUJTE V TISKOVNI DRUŽBI Z O. Z. Maribor, Cankarjeva 1. Telefon 25-45

m. Nočno lekarniško službo bosta vršili od 25. do vključno 31. januarja Kraljeva dvorana lekarna pri sv. Arehu, Glavni trg 20, tel. 20-05 ter Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Narodno gledališče Sreda, 20. jan.: zaprto. (»Lepa Vida« Gostovanje v Murski Soboti.) Četrtek, 30. jan., ob 20.: »Lepa Vida« Zadnjič. Znižane cene. Petek, 31. januarja. Zaprto. Sobota, 1. februarja, ob 20. »Samljiva oseba«. Premiera.

Dve zanimivi gostovanji v mariborskem gledališču bosta v kratkem. Ker sta prvič tako lepo uspela Moharjeva in Pilato s svojim plesnim večerom, ga bosta ponovila še enkrat ter dodala še eno zelo efektivno točko. Pa tudi ob priliki gostovanja zagrebških umetnikov zelo simpatično sprejeta komedija »Ljubim Te«, se vprizori še enkrat; tokrat v interpretaciji odličnih ljubljanskih umetnikov Vide Juvanove in Slavka Jana, ki sta s tem delom tudi v Ljubljani doživela zelo velik uspeh.

Kino * Esplanade kino. Do nepreklicno danes zadnjič »Balalajka«. Največji glasbeni film Eddy Nelson, Ilona Massey. * Grajski kino. Danes zadnjič »Moja hčerka živi na Dunaju«. Četrtek in petek francoski film »Usodepolna ura«. * Kino Union. Do vključno četrta »Don Alvarado«, pustolovna veseloigra z znamenitimi igralci: Akim Tamirov in Ernest Verebes. Napeta vsebina.

Kdor razvedrila išče - edino varno zaklonišče Sobota 1. II. 1941 Sokolski dom Začetek ob 19'30 PLANINSKI PLES

Obračun dela mariborskih grafikov

Mariborsko poverjeništvu Zvezne organizacije Saveza grafičnih radnika (-ca) Jugoslavije v Mariboru je imelo sinoči v Delavski zbornici svoj letni občni zbor. Poverjenik Jakob Duh je uvodoma pozdravil delegata Glavnega odbora iz Ljubljane Dežmana, nato pa poročal o organizatoričnem delu ter o težkem položaju, ki je nastopil za grafično obrt v sedanji mednarodni krizi.

odsek je poročal Pavel Vokač. Tudi tu je bilo zaznamovati uspešno delo kljub neugodnim časom. Sahovski in pevski odsek se pridno udejstvujeta in vidno napredujeta. Omladinici so priredili tudi čajanko, dalje smuške tekme, glavna prireditev prosvetnega značaja pa je bila nad vse uspela proslava ob 500 letnici Gutenberga, o kateri smo že obširno poročali.

Nato so sledila poročila funkcionarjev. Poročilo o delovanju z zanimivimi sta-

Delegat Glavnega odbora Dežman je po pozdravu občnemu zboru dal poročilo o delovanju odbora. Tarifni položaj grafičnih podjetij v Sloveniji je ugoden, le ena tiskarna še ni tarifirana. Tudi sicer so bili doseženi lepi uspehi.

Na predlog preglednika računov Minodražja je dobila dosedanja uprava poverjeništvu razrešnico, izvoljen pa je bil sledeči odbor: poverjenik Janko Duh, nam. Ivan Druzovič, tajnik Janko Krajšek, nam. Josip Perše, blagajnik Lojze Škrobar, nam. Franjo Mejač, odbornika Gabrijan in Horvat, rač. pregl. Jakob Cigler in Minodraž. V Prosvetni odbor so bili izvoljeni Pavel Vokač kot predsednik, Ivo Svetličič, podpreds., Jakob Cigler, blagajnik, Ivan Druzovič, Konrad Brežnik, Avgust Oblak, Ernest Papež kot odborniki.

Nato so sledile slučajnosti, pri katerih se je razpravljalo o raznih stanovskih vprašanjih.

Sportne ure

M. Ilgerjev sin, Gosposka 15 Prodajamo tudi na obroke!

tističnimi podatki je podal tajnik Janko Krajšek. Poverjeništvu šteje sedaj 82 kvalificiranih in 69 pomožnih članov. — Blagajniško poročilo Loizeta Škrobarja izkazuje v lanskem letu din 460.470 dohodkov ter din 374.322.50 izdatkov, skupni promet torej skoro milijon dinarjev. Od tega je bilo izplačanih 170.846 din na invalidnih podporah, din 43.180.50 kot podpore nezaposlenim članom, bolniških podpor din 12.134, vdovam in sirtotam din 13.910, drugo pa so bili izdatki lokalnih in ostalih fondov. Za prosvetni

Kavarnarji v obrambi svojih interesov

Odsek kavarnarjev Zdrženja gostinskih podjetnikov v Mariboru je imel večerj v prostorih združenja v Vetrinjski ul. članski sestanek pod vodstvom podpredsednika združenja Al. Majcena. Razpravljali so o položaju, ki je za kavarnarje nastopil z objavo banove uredbe o odpiranju in zapiranju gostinskih lokalov. Ker so imeli istočasno tudi ljubljanski kavarnarji v »Emoni« slični sestanek, so

precej ljudi ostalo brez zasluzka. Omejnjeni akciji se je pridružila tudi Zveza gostinskih nameščencev, saj so tudi ti življenjsko zainteresirani na rešitvi tega vprašanja.

OBCNI ZBOR SLOVENSkih ODVETNISKIH PRIPRAVNIKOV

Društvo slovenskih odvetniških pripravnikov za območje okrožnih sodišč v Mariboru, Celju in Murski Soboti, ki šteje sedaj 40 članov, je imelo pri »Zamorcu« svoj letni občni zbor, ki mu je kot zastopnik ljubljanskega društva prisostvoval Vladimir Škrlak. Zborovanje je vodil predsednik Lojze Peric, podrobno sta pa poročala tajnik dr. Kolarič in blagajnik Brunšek. Med tekočimi zadevami so obravnavali položaj članstva, »angleško soboto« itd. Pri slučajnostih se je obravnavala tudi zanimiva izjava odv. pripravnika dr. Karla Pestevška, uslužbenega v pisarni dr. Blanke - dr. Brandstätter, ki jo je objavil v nekem listu, kjer izjavlja, da ne namerava pristopiti k »Društvu slovenskih odvetniških pripravnikov«. Zaradi te izjave je sklenil občni zbor, da se javnosti pojasni, da društvo doslej nobenega izmed bratov dr. Pestevškov iz Maribora še ni vabilo k pristopu v društvo in tega tudi v bodoče ne namerava storiti. Na njuno prošnjo za sprejem bi moral o tem odločiti občni zbor.

m. Na banovinsko bolnišnico v Mariboru je premeščen dr. Stanko Banič iz murskosoboške bolnišnice, za zdravnika pripravnik v mariborski bolnišnici pa je imenovan dr. Marijan Barle. m. V meščanskosolski službi so premeščeni v Maribor Tezejija Segula iz Slov. Bistrice na H. deško meščansko šolo, Leonharda in Emil Smazek pa iz Ormoža na I. dekliško meščansko šolo.

Stienka Razin ruski večerfilm »Grajski kino«

m. Napredovanje pri predstojništvu mestne policije v Mariboru. Za policijskega stražnika II. razreda je napredoval Henrik Alegro, za policijske stražnike III. razreda pa stražniki-pripravniki Ignac Lipovec, Viktor Strajnskec, Jožef Murko, Jakob Lah, Ludvik Meglič, Josip Grobler, Josip Kelenc in Rudolf Grušovnik.

CITAJTE »MALE OGLASE« m. Uradni dan Zbornice za TOI bo zaradi nepredvidenih ovir šele v četrtek, 30. jan., od 8.—12. v običajnih prostorih.

m. Z železne ograje med Rajčevo iz Črtomirovo ulico je do 25. jan. nekdo odnesel tri traverze, dve po osem, eno pa tri metre dolgo. Tatvine sta nujno osumljena dva moška, ki sta bila 25. jan. aretirana zaradi tatvine traverz, ki sta jih po svoji izjavi odnesla nekje na Aleksandrovi cesti v Studencih.

m. Lug je brizgnil v oko po nesreči 27 letnemu barvarju Juliju Šešerju pri delu v neki mariborski tovarni.

m. Pri premikanju vozov na postaji Tezno si je poškodoval roko 25 letni premikalec Franc Kobale iz Slivnice, na studenskem kolodvoru pa si je pri kretnici poškodoval nogo 33 letni kretničar Friderik Artinger.

slabe oči? ... k diplom. optiku petelnu

m. Na podstrešju mestne plinarne sta iznenadila upravitelj plinarne Mirko Solar ter monter Ignac Petkovič nezaposlenega pomožnega delavca Miroslava Kmetiča in plesarskega pomočnika Franca Kmetiča, ki sta izjavila, da sta iskala neke dele za popravilo rešilnega avtomobila, a da nista ničesar našli. Pri natančnejšem pregledu pa so pozneje našli na podstrešju dve aktovki in nahrbtnik s kovinastimi deli. Nato sta oba tatvino priznala.

MALI OGLASI

do 20 besed stanoje z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, dopise, posest, trgovsko in obrtno reklamo pa stanoje namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 2.— din. Za oismene odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek je treba priložiti v znakah. Male oglase le treba plačati takoj pri naročilu. Pri pisanih naročilih so lahko plačni v znakah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojna tarifa. KAM, KJE? do 20 besed 20 din. vsaka nadaljnja beseda 2 din. NOVA DAMSKA KEPELA Od 1. II. nastopa v restavraciji »Ljutomer« popularna »Klepičeva« damska kapela pod vodstvom ga. Klepič. Na stopajo odlične pevke največjih šlagerjev, ter slovenskih, ruskih narodnih pesmi. Se priporoča Štibler. 22333-1. SLUŽBO DOBI do 20 besed 15 din. vsaka nadaljnja beseda 1 din. MLAJŠO SLUŽKINJO z dobrimi spričevali išče uradniška družina. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 22313-2. HISNIK-CA do 2 osebi se sprejme. Vprašati Aleksandrova c. 67a. I. nadstr., levo. 22312-2. URADNICA periektna v strojepisju in ste nografični, slovensčini in nemščini potrebna za takoj. Pomožna na oglasni oddelku »Večernika« pod »Hitra delavka«. 22311-2. V železninski stroki IZUČENO MOČ za razpošiljanje potrebujemo takoj. Pomožna pod »Sposobna moč« na oglasni oddelku »Večernika«. 22310-2.

Ruski večer v soboto 15. febr. v Narodnem domu. — Baletne točke. Ples. Začetek ob 20.

mariborski zborovalci sklenili, da naj se podvzame skupna akcija za to, da bi banska oblast vztrajala na tem, da ostane sedanja uredba v veljavi, pa naj se ukrene potrebno, da se bo vsaj obdržal dosedanj razmak 2 ur med zapiranjem gostiln in kavarn.

Kavarniški podjetniki so danes v težkem položaju, ker imajo visoke davčeve in režijske stroške; ako bi se jim z novim časom zapiranja še zmanjšal zaslužek, bi bili prisiljeni k redukcijam nameščencev in godbenikov, zaradi česar bi

KORESPONDENTINJO perfektno tudi v srbohrvatski korespondenci in stenografiji, sprejme tovarna. Ponudbe pod »Večletna praksa« na oglasni oddelku »Večernika«. 22335-2

Potrebujem **URADNICO** pri strojno ključavničarski obrti, zmogljivo perfektno nemščine. Pismene ponudbe in zahtevo plače s sliko poslati na oglasni oddelku »Večernika«. 22332-2

Sprejme se **BLAGAJNICA** potrebna kavejca 10.000 din. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 22331-2

SLUŽBO IŠČE do 20 besed 12 dni, vsaka nadaljnja beseda 1 din

MESAR OBRTNIK vešč vseh strokovnih del išče mesto poslovođe. Nastop 1. februarja. Ponudbe na oglasni oddelku »Večernika« pod »Delaven«. 22330-3

20 letno dekle išče službo **NATAKARICE** gre tudi na deželo. Nasipna ul. 38, pritičje, Pobrežje, pri Somrek. 22321-3

VAJENCI-(KE) do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja beseda 1 din

FRIZERSKO VAJENKO sprejme Stopar Ivanka, Aleksandrova 65, Pobrežje. 22320-4

STANOVANJE ODDA do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja beseda 1 din

DVOSOBNO STANOVANJE komfortno, oddam. Vprašati Klavniška 5. 22325-5

SOBA IN KUHINJA se odda s 1. marcem v Praprotnikovi 16 v Krčevini. Vprašati Aljaževa 5. 22322-5

PREHRANA do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja beseda 1 din

TRJE GOSPODJE se sprejmejo na vso oskrbo. Dravska 1-I. 22317-7

SOBO ODDA do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja beseda 1 din

OPREMLJENA SOBA se odda uradniku ali oficirju. Kettejeva 31, pri art. kašarni. 22328-8

Lepo **OPREMLJENA SOBA** s posebnim vhomom in vso oskrbo oddam. Frankopanova ul. 23. 22323-8

GOSPODIČNO pošteno, sprejemem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 22336-8

Lepo **OPREMLJENA SOBA** separiran vhod, se odda s 1. februarjem. Krekova ul. 19, pritičje, desno. 22319-8

SOBO IŠČE do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Iščem **PRAZNO SOBO** s posebnim vhomom s 1. februarjem. Ponudbe pod »Uradnik« na oglasni oddelku »Večernika«. 22314-9

GRADIVO do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Raznovrsten **STAVBENI LES** deske, žične mreže za hleve, zemlja za cvetlične grede in več vrtnarskih reči se zaradi odpotovanja poceni prodaja. Vrtarinja Steinbrenner, Gorile Rudvanje, konec Hostejeve ulice. 22315-15

POSEST do 20 besed 20 dni, vsaka nadaljnja beseda 2 din

PAVILJON s trgovino in trafiko se takoj odda v najem v Mariboru. Ribniško selo 1. Informacije: Marija Orovič, Celje, Cesta na grad št. 2. 22174-11

PETSTANOVANJSKA HIŠA 2000 m² vrta, pripravna za vrtarja din 240.000. Prodaja »TRIGLAV«, realiteta risar na Maribor. Aleksandrova 12 telefon 24-35. 22334-16

GOSTILNO ali mesarilo vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelku »Večernika« pod »Najem«. 22284-11

BRANJARJA primerna tudi za špecerijsko trgovino se prodaja. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 22282-11

VOZILA do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SEDAJ JE ČAS: da za mali denar hranite kolesa čez zimo, ako nimate doma prostora, da pustite Vaša kolesa temeljito pregledati, po pravili, emaljirati, niklati ali chromati. Zelo boste zadovoljni, ako jih tozadevno zapate strokovno znani mehanični delavnici Justina Gustinčič, Maribor, Ulica kneza Koclja 14, podružnica vogal Ptujске in Tržaške ceste, telefon 21-30. Oglejte si tudi bogato založeno trgovino koles, otroških vozičkov in njih nadomestnih delov. 21717-22

Prodaj **PLINSKI GENERATOR** za avtomobil. Ledinek Loize, ključavničar, Kamnica-Maribor. 22318-22

ZENSKI KOTIČEK to 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja beseda 1 din

MODRČKI stezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo nalceneje pri Š Ketiš-u Stolna I. 11406-18

Najboljše, najcenejše po naj-novejšem sistemu garantirane

TRAJNE KODRE samo salon Košem, Meljska cesta 63. 22218-18

ZENITBE - DOPISI do 20 besed 20 dni, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Opozorjamo **POSEBNO DAME** ki nosijo štev. čevljev 35, 36, 37, 40, 41 na inventurno prodajo od 150 do 250 din. »KING SHOE«. Maribor, Gosposka 30. 22031-19

GOSPODIČNA iz okolice Ptujja naj dvigne v Ptuj poštno ležeco na njeno ime pismo. Pismo prekasno dobil »Velika noč 41«. 22327-19

RESNA Sestanek nedelja 11. ura znak »Jutro« kav. »Jadran«. P. J. 2232419

OPOZORILA do 20 besed 20 dni, vsaka nadaljnja beseda 2 din

NAZNANILO. Preselil sem svojo krojaško delavnico iz Aleksandrove c. v Jurčičevo ul. 4-I. Vsehi drž. nameščencem 10 odst. po gusti Krolaški salon Jakob Erbus. 21798-25

V soboto dne 25. t. m. je zna ni gospod D. K. v »Veliki kavarni« v garderobi pomotoma

OBLEKEL TUJI PLAŠČ Gospode prosimo da pride po svojega. 22326-25

RAZNO do 20 besed 45 dni, vsaka nadaljnja beseda 1 din

VEVERICE, DIHURJE, LISICE kune, zajce in vse ostale vrste divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 20774-28

Čitajte, »Večernik«

MODERNI VOZIČKI
do oseh cenah

BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Koclja 14

Krom-številke in črke za izložbe
9.50
RADAN
Zagreb, Masarykova 13
Prospekti na zahtevo.

Iščemo cca. 200 m **TRACNIC** za prevažanje huntov. Ponudbe na tvrdko Ant Birolla, Ljubljana Dalmatinova 10. 22329-14

SIRITE »VEČERNIK«!

Samostojna korespondentinja z znanjem slovenščine, srbo-hrvaščine in nemščine ter knjigovodstva se sprejme. Ponudbe na ogl. odd. pod »Perfektna«.

Frizerski salon »Pavla«
Frizni kodre samo pri Pavli, specialista trajne brez vodot. Odu. iacije, 6 m. seča pismena gvan. dja. Najmodernejši salon. Najboljše oostrežba po nižjih cenah.
Salon »Pavla« Koroška 9

Vsakovrstne **odpadke**
papirja in cunj kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah
B. ŽELEZNIK
trgovina vseh vrst surovin
Maribor Pobrežje, Cankarjeva 16
Nakupovalnica Kopaljska ul.
Telefon 27-43

Za Ljubljano
želi zastopstva solidnih tvrdk odlično uveden zastopnik Prima reference. Cenjene ponudbe pod »Uspeh 1941« na upravo lista Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Štampiljke za signiranje zabojev, vreč, sodov, kož, kamenja itd.
Signurna barva Štampiljke iz gumijsa in kovin
»Sofra« Gregorčičeva ulica 24
Maribor, ☎ Telefon 25-10

Ivan Čampa
vezan v platno din 50, in polusnje din 65
Knjigarna in papirnica
Tiskovne družbe
Maribor, Cankarjeva ulica 1
Telefon šte. 25-45

Častna izjava
Podpisani Toplak Franc prekličem in obžalujem žaljivke, izrečene dne 1. januarja 1941 napram Kirbišu Josipu v Zupanovi gostilni, Dev. Marija Brezje ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.
Toplak Franc, i. r.

Izjava
Sodelovanje g. Franja Novaka pri »Jugoslovanskih biserih« je definitivno ustavljeno. Imenovani nima pravice vršiti kakršne koli pose v zvezi s to revijo. Zlasti nima pravice inkasiranja.
Ker je neka »Propagandna založba« razpošiljala razne okrožnice s podpisom g. Fr. Novaka, izjavljam, da »Jugoslovanski biseri« niso v nobeni zvezi s to »založbo« in njenimi okrožnicami.
Dr. Mišič F.

Zapustil nas je za vedno naš preljubi sin, gospod
Karlo Stancer
priv. uradnik in rez. podporočnik
Pokojnika izročimo materi zemlji v četrtke, dne 30. t. m. ob pol 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.
Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, dne 31. t. m. ob 7. uri zjutraj v magdalenski župnijski cerkvi.
Maribor, 28. januarja 1941.
Zalujoče rodbine Stancer, Potutschnigg in Borstner
Prosimo tihega sožalja!

Zahvala
vsem, ki so izkazali zadnjo čast gospodu
Otonu Ploju
notarju v pokoju
nas ustmeno ali pismeno tolažili, ali na kakšen koli drugi način počastili spomin na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo.
Maribor, 29. januarja 1941.
Dr. Miroslav Ploj,
podpredsednik senata, brat, in ostalo sorodstvo.